

**DIMENSI KECEMERLANGAN SEKOLAH DARI
ASPEK INDIKATOR PENAKSIRAN STANDARD
KUALITI PENDIDIKAN MALAYSIA DENGAN
KECEMERLANGAN SEKOLAH MENENGAH
KEBANGSAAN LUAR BANDAR
DI SARAWAK**

ENGKASAN ANAK INCHANG

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2022

**DIMENSI KECEMERLANGAN SEKOLAH DARI ASPEK INDIKATOR
PENAKSIRAN STANDARD KUALITI PENDIDIKAN MALAYSIA
DENGAN KECEMERLANGAN SEKOLAH MENENGAH
KEBANGSAAN LUAR BANDAR DI SARAWAK**

ENGKASAN ANAK INCHANG

**TESIS DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK
MEMPEROLEH IJAZAH DOKTOR FALSAFAH
(PENGURUSAN PENDIDIKAN)**

**FAKULTI PENGURUSAN DAN EKONOMI
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS**

2022

Sila tanda (✓)

Kertas Projek

Sarjana Penyelidikan

Sarjana Penyelidikan dan Kerja Kursus

Doktor Falsafah

✓

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH**PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN**

Perakuan ini telah dibuat pada 1.1...(hari bulan) Januari (bulan) 2022.

i. Perakuan pelajar :

Saya, ENKGASAN ANAK INCHANG, P20122001878, FAKULTI PENGURUSAN DAN EKONOMI (SILA

NYATAKAN NAMA PELAJAR, NO. MATRIK DAN FAKULTI) dengan ini mengaku bahawa disertasi/tesis yang bertajuk DIMENSI KECEMERLANGAN SEKOLAH DARI ASPEK INDIKATOR PENAKSIRAN STANDARD KUALITI PENDIDIKAN MALAYSIA DENGAN KECEMERLANGAN SEKOLAH MENENGAH KEBANGSAAN LUAR BANDAR DI SARAWAK

adalah hasil kerja saya sendiri. Saya tidak memplagiat dan apa-apa penggunaan mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau kepada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dinyatakan dengan se jelasnya dan secukupnya

Tandatangan pelajar

ii. Perakuan Penyelia:

Saya, RAMLEE BIN ISMAIL (NAMA PENYELIA) dengan ini mengesahkan bahawa hasil kerja pelajar yang bertajuk DIMENSI KECEMERLANGAN SEKOLAH DARI ASPEK INDIKATOR PENAKSIRAN STANDARD KUALITI PENDIDIKAN MALAYSIA DENGAN KECEMERLANGAN SEKOLAH MENENGAH KEBANGSAAN LUAR BANDAR DI SARAWAK

(TAJUK) dihasilkan oleh pelajar seperti nama di atas, dan telah diserahkan kepada Institut Pengajian Siswazah bagi memenuhi sebahagian/sepenuhnya syarat untuk memperoleh Ijazah DOKTOR FALSAFAH (SLA NYATAKAN NAMA IJAZAH).

11 Jan 2022

Tarikh

Tandatangan Penyelia

**INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH /
INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES**

**BORANG PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS/DISERTASI/LAPORAN KERTAS PROJEK
DECLARATION OF THESIS/DISSERTATION/PROJECT PAPER FORM**

Tajuk / Title: DIMENSI KECEMERLANGAN SEKOLAH DARI ASPEK INDIKATOR
PENAKSIRAN STANDARD KUALITI PENDIDIKAN MALAYSIA DENGAN
KECEMERLANGAN SEKOLAH MENENGAH KEBANGSAAN LUAR BANDAR
DI SARAWAK

No. Matrik / Matric's No.: P20122001878

Saya / I: ENGKASAN ANAK INCHANG

(Nama pelajar / Student's Name)

mengaku membenarkan Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek (Kedoktoran/Sarjana)* ini disimpan di Universiti Pendidikan Sultan Idris (Perpustakaan Tuanku Bainun) dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-

acknowledged that Universiti Pendidikan Sultan Idris (Tuanku Bainun Library) reserves the right as follows:-

1. Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek ini adalah hak milik UPSI.
The thesis is the property of Universiti Pendidikan Sultan Idris
2. Perpustakaan Tuanku Bainun dibenarkan membuat salinan untuk tujuan rujukan dan penyelidikan.
Tuanku Bainun Library has the right to make copies for the purpose of reference and research.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan Tesis/Disertasi ini sebagai bahan pertukaran antara Institusi Pengajian Tinggi.
The Library has the right to make copies of the thesis for academic exchange.
4. Sila tandakan (✓) bagi pilihan kategori di bawah / Please tick (✓) for category below:-

☐ **SULIT/CONFIDENTIAL**

Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub dalam Akta Rahsia Rasmi 1972. / Contains confidential information under the Official Secret Act 1972

☐ **TERHAD/RESTRICTED**

Mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan ini dijalankan. / Contains restricted information as specified by the organization where research was done.

☒ **TIDAK TERHAD / OPEN ACCESS**

(Tandatangan Pelajar/ Signature)

(Tandatangan Penyelia / Signature of Supervisor)
& (Nama & Cop Rasmi / Name & Official Stamp)

Tarikh: 19 Januari 2022

Pensyarah Kanan
Jabatan Ekonomi
Fakulti Pengurusan dan Ekonomi
Universiti Pendidikan Sultan Idris
35900 Tanjong Malim, Perak

Catatan: Jika Tesis/Disertasi ini **SULIT @ TERHAD**, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh laporan ini perlu dikelaskan sebagai **SULIT** dan **TERHAD**.

Notes: If the thesis is **CONFIDENTIAL** or **RESTRICTED**, please attach with the letter from the organization with period and reasons for confidentiality or restriction.

PENGHARGAAN

Setinggi-tinggi kesyukuran kepada Tuhan kerana dengan limpah kurnia dan rahmat-Nya, tesis ini berjaya disempurnakan untuk memenuhi keperluan bagi Ijazah Doktor Falsafah.

Sekalung penghargaan dan ucapan terima kasih ditujukan kepada Prof. Madya Dr. Ramlee Bin Ismail atas segala bimbingan, tunjuk ajar, dan teguran dalam menyempurnakan tesis ini. Beliau telah memberikan bimbingan, motivasi, dan semangat untuk menyelesaikan tesis ini.

Penghargaan yang tidak terhingga buat keluarga tersayang, khususnya buat isteri, Dr. Corella Stephen, dan anak, Daryl Antas Engkasan, yang telah memberikan dorongan dan sokongan di sepanjang pengajian ini. Teristimewa buat kedua-dua orang tua, Inchang Usik (mendiang) dan Slingat@Slinggar Empin serta ahli keluarga yang menjadi sumber inspirasi.

Sekalung penghargaan kepada pihak Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI) di atas ruang dan peluang yang diberikan untuk merealisasikan tesis ini.

ABSTRAK

Kajian ini menilai kesesuaian wajaran indikator penaksiran Standard Kualiti Pendidikan Malaysia (SKPM) dalam menentukan kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar berdasarkan kepada persepsi guru-guru di sekolah. Kajian berbentuk kuantitatif, menggunakan kaedah tinjauan bagi mengumpul data. Teori Sistem Terbuka adalah menjadi sandaran utama dalam kajian ini. Kajian melibatkan responden seramai 400 orang guru yang dipilih secara rawak daripada 7998 orang guru yang sedang bertugas di sekolah berkenaan. Instrumen yang digunakan dalam kajian ini diubahsuai daripada indikator penarafan SKPM dan empat dimensi faktor kecemerlangan sekolah. Data dianalisis menggunakan perisian *IBM SPSS Statistics 20*. Analisis deskriptif min menunjukkan tahap kecemerlangan sekolah pada dimensi kepemimpinan, pengurusan organisasi, pengajaran dan kemudahan, pengurusan kurikulum, kokurikulum dan sukan serta hal ehwal murid adalah tinggi, manakala dimensi kemenjadian murid pada tahap sederhana. Terdapat perbezaan yang ketara antara wajaran penarafan yang diberikan oleh guru berbanding dengan wajaran penarafan kecemerlangan yang ditetapkan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia. Dapatan kajian menunjukkan guru di sekolah luar bandar kurang setuju dengan penilaian kemenjadian murid yang mengutamakan keputusan peperiksaan awam. Ujian Kolerasi menunjukkan hubungan yang sangat kuat dan signifikan antara faktor infrastruktur dengan tahap kecemerlangan sekolah. Ujian *Regresi Linear* pula menunjukkan bahawa faktor infrastruktur merupakan penyumbang terbesar dengan nilai beta = -0.782, diikuti Prasarana Sekolah dengan nilai beta = -0.106, Kualiti Masyarakat dengan nilai beta = 0.092 dan Kewangan Sekolah dengan nilai beta = 0.022. Untuk mendapatkan penaksiran kecemerlangan sekolah menengah luar bandar yang lebih relevan, indikator penarafan kecemerlangan perlu diubahsuai, dengan mengambil kira persekitaran sekolah, dan tahap kemenjadian murid dalam bidang akademik dinilai berdasarkan pencapaian *expected targeted result* (ETR) daripada *take-off value* (TOV) berbanding gred purata sekolah (GPS) dalam peperiksaan awam. Kemenjadian murid harus dinilai secara holistik dengan mengambil kira kesemua aspek seperti intelek, rohani, emosi, jasmani dan sosial seperti yang telah dinyatakan dalam Falsafah Pendidikan Negara (FPN). Oleh itu, disarankan agar diwujudkan satu indikator penilaian kecemerlangan sekolah yang berbeza berdasarkan kemampuan sebenar sesebuah sekolah, supaya penarafan yang diberikan lebih praktikal untuk proses penambahbaikan yang berterusan.

DIMENSION OF SCHOOL EXCELLENCE FROM THE ASPECT OF MALAYSIAN EDUCATION QUALITY STANDARD ASSESSMENT INDICATOR WITH THE EXCELLENCE OF RURALS NATIONAL SECONDARY SCHOOL IN SARAWAK

ABSTRACT

This study evaluates the appropriateness of the assessment indicators of the Malaysian Quality of Education Standards (SKPM) in determining the excellence of rural national secondary schools based on the perception of teachers in schools. This quantitative study uses the survey method to collect data. This research is based on the Open System Theory. The study involved respondent of 400 teachers who were randomly selected from 7998 teachers who are currently teach in the schools surveyed. The instruments used in this study were modified from the SKPM rating indicator and four dimensions factors of the school's excellence. Data was analyzed using IBM SPSS Statistics 20 software. A descriptive mean analysis shows the level of excellence in schools based on leadership dimension, organisational management, teaching and learning, as well as curriculum management, co-curriculum and student affairs are high, while at the dimension of student excel at moderate levels. There was a significant difference between rating weights given by the teachers as compared to the weighted rating of excellence set by Malaysia Education Ministry. The finding shows that teachers in rural schools are less agreed with the assessment of student excel who prioritize the results of public examinations. The coleration test showed a very strong and significant relationship between infrastructure factors and the level of excellence in the school. The Linear Regression Test showed that infrastructure factor was the largest contributor with beta value = -0.782, followed by School Infrastructure with a beta value = -0.106, Community Quality with beta value = 0.092 and School Finance with beta value = 0.022. To obtain a more relevant assessment of rural high school excellence, the rating indicators of rural schools need to be modified, taking into account the school environment and the level of student excel in academic fields are evaluated based on the achievement of Expected Targeted Result (ETR) of Take-off Value (TOV) compared to the average school grade (GPS) in public examinations. Student excel should be evaluated in a holistic basis by taking into account all aspects such as intellectual, spiritual, emotional, physical and social as described in the National Education Philosophy (FPN). Therefore, it is advisable to create an indicator of evaluation of different school excellence based on the actual capabilities of a school, so that the ratings are more practical for the continuous improvement process.

KANDUNGAN**Muka surat**

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN	ii
PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
ABSTRACT	vi
KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xiv
SENARAI RAJAH	xvi
SENARAI SINGKATAN	xvii
SENARAI LAMPIRAN	xix
BAB 1 PENGENALAN	
1.1 Pendahuluan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	6
1.3 Pernyataan Masalah	20
1.4 Objektif Kajian	28
1.5 Persoalan Kajian	29
1.6 Hipotesis Kajian	30
1.7 Tujuan Kajian	31
1.8 Kerangka Konseptual Kajian	33
1.9 Definisi Operasional	36
1.9.1 Penilaian	36

1.9.2	Sistem Kualiti Pendidikan Malaysia (SKPM-2010)	38
1.9.3	Kepemimpinan	39
1.9.4	Organisasi Sekolah	39
1.9.5	Kurikulum	40
1.9.6	Kokurikulum	41
1.9.7	Hal Ehwal Murid	42
1.9.8	Pengajaran dan Pembelajaran	42
1.9.9	Kemenjadian Murid	43
1.9.10	Penarafan	44
1.9.11	Penaksiran	45
1.9.12	Pengurusan Penaksiran dan Penarafan	45
1.9.13	Kecemerlangan	45
1.9.14	Sekolah	46
1.9.15	Luar Bandar	46
1.9.16	Sekolah Menengah Luar Bandar	46
1.9.17	Sekolah Cemerlang	47
1.10	Kepentingan Kajian	47
1.11	Rasional Kajian	51
1.12	Batasan Kajian	55
1.13	Rumusan	56

BAB 2 TINJAUAN LITERATUR

2.1	Pengenalan	58
2.2	Teori dan Model Kajian	59
2.2.1	Teori Sistem Terbuka	59

2.2.2	Model Penilaian <i>Context, Input, Process and Product</i> (CIPP)	62
2.2.2.1	Konteks	65
2.2.2.2	Input	66
2.2.2.3	Proses	68
2.2.2.4	Produk	69
2.2.3	Model Penilaian Tyler (1950)	74
2.2.4	Model Alkin	75
2.2.4.1	Sistem Penilaian	76
2.2.4.2	Perancangan Program	76
2.2.4.3	Program Perlaksanaan	76
2.2.4.4	Program Peningkatan	76
2.2.4.5	Program Kelayakan	77
2.2.5	Model Penilaian Metfessel dan Micheal (1967)	77
2.2.6	Model Penilaian Kirkpatrick (1959)	78
2.2.7	Model Brinkerhoff	84
2.2.7.1	<i>Fixed Vs Emergent Evaluation Design</i>	84
2.2.7.2	<i>Formative Vs Sumative Evaluation</i>	86
2.2.7.3	Reka Bentuk Percubaan dan Reka Bentuk Kuasi Percubaan Vs Penyiasatan Semulajadi	87
2.2.8	Model Illuminatif	88
2.3	Dapatan Kajian Lalu	90
2.4	Definisi Konsep	105
2.4.1	Kepimpinan	105
2.4.2	Pengurusan Organisasi	106

2.4.3	Pengurusan Kurikulum, Kokurikulum dan Hal Ehwal Murid	107
2.4.4	Pengurusan Pengajaran dan Pembelajaran	108
2.4.5	Kemenjadian Murid	109
2.4.6	Kualiti Masyarakat	110
2.4.7	Kualiti Infrastruktur	111
2.4.8	Kewangan Sekolah	111
2.4.9	Kualiti Kemudahan/Prasarana Pendidikan	112
2.4.10	Kecemerlangan Sekolah	113
2.5	Kerangka Teori Kajian	115
2.6	Rumusan	118

BAB 3 METODOLOGI

3.1	Pengenalan	125
3.2	Reka Bentuk Kajian	126
3.3	Populasi Dan Sampel	127
3.4	Instrumen Kajian	129
3.4.1	Kepimpinan	131
3.4.2	Pengurusan Organisasi	132
3.4.3	Pengurusan Kurikulum, Kokurikulum dan Hal Ehwal Murid	133
3.4.4	Pembelajaran dan Pemudahcaraan	134
3.4.5	Kemenjadian Murid	135
3.4.6	Kualiti Masyarakat	135
3.4.7	Kualiti Infrastruktur	136
3.4.8	Peruntukan Kewangan	137
3.4.9	Kualiti Kemudahan atau Prasarana Sekolah	137

3.5	Kajian Rintis	143
3.5.1	Kesahan Kandungan	144
3.5.2	Kesahan Dan Kebolehpercayaan Instrumen	145
3.5.3	Masa yang Diberikan untuk Menjawab Soalan Mencukupi dan Sesuai	149
3.6	Prosedur Pengumpulan Data	150
3.6.1	Kaedah Menganalisis Data	152
3.6.1.1	Menentukan Elemen-Element yang Perlu Diambil Kira dalam Indikator Penarafan Kecemerlangan Sekolah Menengah Luar Bandar	154
3.6.1.2	Mengenal Pasti Kesesuaian Wajaran dalam Indikator Penaksiran Kecemerlangan Sekolah Menengah Luar Bandar	155
3.6.1.3	Menentukan Hubungan antara Faktor Kecemerlangan Sekolah dengan Tahap Kecemerlangan Sekolah Menengah Luar Bandar	156
3.7	Rumusan	158

BAB 4 DAPATAN KAJIAN

4.1	Pengenalan	162
4.2	Latar Belakang Responden Soal Selidik	165
4.2.1	Statistik Deskriptif	166
4.3	Analisis Tahap Kecemerlangan Sekolah Menengah Luar Bandar Berdasarkan Pengalaman Guru	167
4.3.1	Tahap Kecemerlangan Kepemimpinan Pengetua atau Guru Besar	168
4.3.2	Tahap Kecemerlangan Pengurusan Organisasi	170
4.3.3	Tahap Kecemerlangan Pengurusan Kurikulum, Kokurikulum dan Sukan, dan Hal Ehwal Murid	171

4.3.4	Indeks Pembelajaran dan Pemudahcaraan (PdPc)	174
4.3.5	Indeks Kecemerlangan Kemenjadian Murid	176
4.3.6	Tahap Kecemerlangan Sekolah Menengah Luar Bandar	178
4.4	Faktor Kecemerlangan Sekolah Berdasarkan Persepsi Guru	179
4.4.1	Kualiti Masyarakat	179
4.4.2	Indeks Kualiti Infrastruktur	181
4.4.3	Indeks Faktor Peruntukan Kewangan Sekolah	182
4.4.4	Kualiti Kemudahan atau Prasarana di Sekolah	184
4.4.5	Faktor Kecemerlangan Sekolah Menengah Luar Bandar	185
4.5	Analisis Wajaran Penaksiran Kecemerlangan Sekolah Menengah Luar Bandar Berdasarkan Pengalaman Guru	186
4.5.1	Perbezaan Wajaran Penaksiran SKPM dengan Wajaran Penaksiran Guru	187
4.6	Pengujian Hipotesis	189
4.7	Rumusan	228

BAB 5 PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN

5.1	Pengenalan	230
5.2	Ringkasan Kajian	231
5.2.1	Menilai Tahap Kecemerlangan Sekolah Menengah Kebangsaan Luar Bandar Berdasarkan Persepsi Guru	232
5.2.2	Menilai Kesesuaian Wajaran Indikator Penaksiran Kecemerlangan Sekolah Menengah Kebangsaan Luar Bandar Berdasarkan Persepsi Guru	241
5.2.3	Menentukan Hubungan Antara Faktor Kecemerlangan Sekolah dengan Tahap Kecemerlangan Sekolah Menengah Kebangsaan Luar Bandar	243
5.2.4	Menilai Pengaruh Faktor Kecemerlangan Sekolah Terhadap Tahap Kecemerlangan Sekolah Menengah Kebangsaan Luar Bandar	245

5.3	Perbincangan	248
5.3.1	Pengurusan dan Pentadbiran Sekolah	248
5.3.2	Pengurusan Sumber Manusia di Sekolah	250
5.3.3	Pengurusan Pembelajaran dan Pemudahcaraan (PdPc)	253
5.3.4	Penilaian Kemenjadian Murid dalam Akademik	254
5.3.5	Pengurusan Hal Ehwal Murid	257
5.3.6	Penilaian Kecemerlangan Kokurikulum	258
5.3.7	Kemenjadian Murid	260
5.3.8	Kualiti Masyarakat	262
5.3.9	Pengaruh Kualiti Infrastruktur	263
5.3.10	Kualiti Kewangan Sekolah	270
5.3.11	Kualiti Kemudahan/Prasarana Sekolah	274
5.3.12	Penarafan Kecemerlangan Sekolah	275
5.4	Implikasi	278
5.5	Cadangan Kajian Lanjutan	281
5.6	Kesimpulan	283

RUJUKAN

LAMPIRAN

SENARAI JADUAL

No. Jadual		Muka Surat
2.1	Rumusan Perbezaan Indikator Kecemerlangan Sekolah KPM dengan Cadangan Indikator Kecemerlangan Sekolah Menengah Luar Bandar	124
3.1	Pemilihan Tahap Kecemerlangan	138
3.2	Tahap Kecemerlangan	139
3.3	Kekuatan Korelasi antara Dua Pemboleh Ubah	139
3.4	Wajaran Kecemerlangan Sekolah	140
3.5	Peraturan Umum Pekali Saiz Cronbach's Alpha	146
3.6	Kebolehpercayaan Item Mengikut Aspek-Aspek dalam Kajian Rintis	147
3.7	Jadual Koefisien	147
3.8	Analisis Data bagi Setiap Soalan Kajian	161
4.1	Profil Responden Mengikut Jantina	166
4.2	Analisis Tahap Kecemerlangan Kepimpinan Pengetua atau Guru Besar	169
4.3	Analisis Tahap Kecemerlangan Pengurusan Organisasi	171
4.4	Pengurusan Kurikulum, Kokurikulum dan Sukan, dan Hal Ehwal Murid	172
4.5	Tahap Kecemerlangan Pembelajaran dan Pemudahcaraan (PdPc)	175
4.6	Tahap Kecemerlangan Kemenjadian Murid	177
4.7	Indeks Kecemerlangan Sekolah Menengah Luar Bandar	178
4.8	Indeks Kualiti Masyarakat	180

4.9	Indeks Kualiti Infrastruktur	181
4.10	Indeks Faktor Peruntukan Kewangan	183

SENARAI RAJAH

No. Rajah	Muka Surat
1.1 Penaksiran Kecemerlangan Sekolah Menengah Kebangsaan Luar Bandar	34
2.1 Model Kecemerlangan Sekolah Menengah Kebangsaan Luar Bandar	118

SENARAI SINGKATAN

ASAT	Anugerah Seri Asrama Terbilang
BBM	Bahan Bantu Mengajar
CI	<i>Condition Index</i>
CIPP	<i>Context, Input, Process, Product</i>
ETR	<i>Expected Targeted Result</i>
FPK	Falsafah Pendidikan Kebangsaan
GPKK	Guru Penolong Kanan Kokurikulum
GPS	Gred Purata Sekolah
HEM	Hal Ehwal Murid
JNJK	Jemaah Nazir dan Jaminan Kualiti
JPN	Jabatan Pendidikan Negeri
JPNS	Jabatan Pelajaran Negeri Sarawak
KBAT	Kemahiran Berfikir Aras Tinggi
KIPP	Program Pengetahuan itu Kuasa
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
KWAMP	Kumpulan Wang Amanah Pelajar Miskin
MDG	<i>Millennium Development Goals</i>
NKRA	Bidang Keberhasilan Utama Negara
PBS	Pentaksiran Berasaskan Sekolah
PdP	Pengajaran dan Pembelajaran
PdPc	Pengajaran dan Pemudahcaraan

PGB	Pengetua/Guru Besar
PIBG	Persatuan Ibu bapa dan Guru
PIPP	Pelan Induk Pembangunan Pendidikan
PISA	<i>Programme for International Students Assessment</i>
PKS	Penarafan Kendiri Sekolah
PPD	Pejabat Pendidikan Daerah
PPPM	Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia
SBP	Sekolah Berasrama Penuh
SBT	Sekolah Berprestasi Tinggi
SKPM	Sistem Kualiti Pendidikan Malaysia
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
SPSS	<i>Statistical Package for the Social Sciences</i>
TIMMS	<i>Trends International for Mathematics and Science Study</i>
TMK	Teknologi Maklumat dan Komunikasi
TOV	<i>Take-Off Value</i>
VIF	Faktor Penaikan Varian

SENARAI LAMPIRAN

- A Borang Soal Selidik
- B Penilaian Indikator SKPM Berdasarkan Pengalaman Guru
- C Penilaian Indikator SKPM Berdasarkan Jantina Guru
- D Penilaian Faktor Kecemerlangan Sekolah
- E Min Wajaran Indikator Kecemerlangan Sekolah
- F Indeks Kecemerlangan Sekolah Luar Bandar

BAB 1

PENGENALAN

1.1 Pendahuluan

Pendidikan memberi penekanan kepada usaha meningkatkan pencapaian pelajar secara holistik, yang seimbang dari segi intelektual, emosi, rohani dan jasmani. Falsafah Pendidikan Kebangsaan telah menjelaskan bahawa matlamat kecemerlangan sesebuah sekolah adalah untuk melahirkan insan yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani, dengan berlandaskan kepercayaan dan kepatuhan kepada Tuhan. Sekolah yang cemerlang dapat melahirkan rakyat Malaysia yang berilmu, berketrampilan, berakhlak mulia, bertanggungjawab dan berkeupayaan mencapai kesejahteraan diri serta dapat memberikan sumbangan terhadap keharmonian dan kemakmuran keluarga, masyarakat dan negara (Falsafah Pendidikan Kebangsaan, 1988).

Kecemerlangan sesebuah sekolah dapat ditentukan melalui penarafan kecemerlangan sekolah. Justeru, penarafan kecemerlangan sekolah hendaklah sejajar dan memberi penekanan yang seimbang dalam semua aspek yang telah dinyatakan dalam Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK).

Peningkatan pencapaian pelajar pada semua peringkat pendidikan amat penting untuk membangunkan modal insan yang cemerlang bagi menghasilkan tenaga kerja mahir, agar hasrat Malaysia untuk menjadi negara berpendapatan tinggi menjelang tahun 2020 dapat dicapai (Ghafar, 2010). Walau bagaimanapun, Kementerian Pendidikan sentiasa mementingkan peningkatan kemenjadian murid bagi membentuk jati diri generasi muda yang bakal menjadi pemimpin negara (Maszlee Malik, 2018). Rancangan Malaysia Kesebelas 2016-2020 (RMKe-11), bertemakan Pertumbuhan Berpaksikan Rakyat, yang mana rakyat menjadi teras utama dalam semua pembangunan, dengan memastikan semua masyarakat tidak ada yang tertinggal dalam penyertaan dan mendapat faedah dari pembangunan negara (Azmizam Abdul Rashid, 2018).

Malaysia mengamalkan pendemokrasian pendidikan bagi membolehkan setiap kanak-kanak warganegara Malaysia mendapat hak kesamarataan peluang pendidikan, agar mereka berpeluang untuk mencapai potensi masing-masing. Antara 17 perkara yang diberikan penekanan dalam Matlamat Pembangunan Mampan 2030 (SDG2030) ialah memberi galakkan terhadap pembelajaran sepanjang hayat untuk semua, demi mewujudkan pendidikan yang berkualiti inklusif dan saksama. Bagi mematuhi komitmen di bawah SDG2030, kerajaan Malaysia telah memperkasakan masyarakat Malaysia melalui pendidikan yang saksama dan mampan (Fatimah Jamhari, 2018).

Sehubungan itu, proses pendemokrasian Pendidikan memerlukan wawasan baru pendidikan perlu memanfaatkan penggunaan teknologi dalam proses pembelajaran dan pemudahcaraan (Mohd. Izani Mohd. Zain, 2019). Prestasi dan cabaran semasa sistem pendidikan Malaysia adalah memberi tumpuan terhadap akses kepada pendidikan, meningkatkan standard (kualiti), merapatkan jurang pencapaian (ekuiti), mengukuhkan perpaduan dalam kalangan murid, serta mengoptimumkan kecekapan sistem (KPM, 2013).

Menurut Mahamod dan Embi (2007), pendidik yang berkesan bukan sahaja cekap dalam pedagogi tetapi juga tahu bagaimana untuk menggunakan teknologi dalam proses pengajaran dan pembelajaran. Aini Ideris (2017) mengakui bahawa penggunaan dan pengaplikasian teknologi mampu meluaskan akses dan menjadikan pendidikan semakin mudah dan fleksibel. Kesaksamaan dalam keberhasilan murid merupakan objektif yang amat penting dalam sistem pendidikan negara. Oleh itu, akses kepada pendidikan dan latihan yang diperlukan oleh warga setempat diberi perhatian oleh kerajaan setempat berkenaan (Azmizam Abdul Rashid, 2018). Tanpa mengira bangsa, agama dan jantina murid, lokasi dan jenis sekolah adalah diharapkan setiap murid dapat mencapai tahap prestasi yang maksimum.

Pendidikan adalah satu-satunya jalan untuk memampankan taraf sosial dan ekonomi sesebuah masyarakat. Mengabaikan kepentingan pendidikan yang lebih inklusif adalah mengekang pencapaian negara dan menyekat kemampuan individu untuk memberi sumbangan kepada pembangunan negara (Fatimah Jamhari, 2018). Berdasarkan sistem pendidikan di Malaysia yang sememangnya unik dan setanding dengan sistem pendidikan antarabangsa, maka peluang untuk semua kanak-kanak di

Malaysia mendapatkan pendidikan yang cemerlang lebih cerah dan terbuka luas. Keadaan ini sejajar dengan saranan kedua *Millenium Development Goals* (MDG, 2000), iaitu untuk mencapai pendidikan rendah sejagat dengan menyasarkan semua kanak-kanak tanpa mengira jantina dapat memasuki pendidikan rendah dan menghabiskannya (Amirul Annuar, 2014).

Sistem pendidikan berprestasi tinggi menyediakan pendidikan yang terbaik kepada setiap kanak-kanak tanpa mengira kedudukan geografi, jantina atau latar belakang sosioekonomi. Seksyen 29A, Akta Pendidikan Negara 1996 telah mewajibkan semua kanak-kanak mendaftar sebagai murid sekolah rendah apabila mereka berumur enam tahun (KPM, 2012).

kelompok 30 peratus teratas dalam pentaksiran antarabangsa mengikut pengukuran *Trends International for Mathematics and Science Study* (TIMSS) dan *Programme for International Students Assessment* (PISA) dalam tempoh 15 tahun yang akan datang (KPM, 2013). Setiap orang murid, disasarkan agar memenuhi ciri-ciri murid peringkat global. Murid peringkat global adalah murid yang berkemahiran dalam dwibahasa, beretika dan kerohanian, identiti nasional, berkemahiran memimpin, berkemahiran berfikir serta berpengetahuan. Bagi merealisasikan ‘murid global’ kementerian pendidikan mesti menyeimbangkan jurang pencapaian antara murid bandar dengan luar bandar, tahap sosioekonomi dan pencapaian antara jantina sehingga 50%. Menurut KPM (2013), kajian yang telah dijalankan menunjukkan latar belakang sosioekonomi adalah penyebab utama jurang ekuiti yang paling besar dalam pendidikan negara. Jurang ini dilihat berdasarkan tiga aspek utama iaitu pencapaian

pendidikan tertinggi ibu bapa, purata pendapatan isi rumah bagi negeri, dan peratusan murid menerima bantuan asas kewangan melalui Kumpulan Wang Amanah Pelajar Miskin (KWAPM). Ketiga-tiga aspek ini membuktikan bahawa murid daripada keluarga miskin kurang cemerlang berbanding murid daripada keluarga berpendapatan sederhana dan tinggi (KPM, 2013). Perlestarian masyarakat Malaysia tidak dapat dicapai sepenuhnya selagi masih ada dalam kalangan rakyatnya yang tidak mendapat pendidikan yang sempurna (Fatimah Jamhari, 2018).

Murid yang berusia antara tujuh hingga 17 tahun menghabiskan lebih satu perempat daripada masa mereka di sekolah. Interaksi dan komunikasi bersama murid lain, yang terdiri daripada pelbagai latar belakang sosioekonomi, agama dan etnik, membolehkan murid berkenaan belajar memahami, menerima dan menghayati perbezaan. Keadaan ini mewujudkan suatu perkongsian pengalaman dan aspirasi bagi membina masa hadapan Malaysia. Kementerian berhasrat menjana suatu sistem pendidikan yang memberi peluang kepada murid berkongsi pengalaman dan aspirasi demi membentuk dan memperkukuhkan lagi asas perpaduan rakyat Malaysia (KPM, 2013).

Sistem pendidikan Malaysia telah menerima peruntukan yang tinggi, namun peningkatan keberhasilan murid masih tidak sepadan dengan sumber yang telah disalurkan ke dalam sistem (KPM, 2013). Walaupun kerajaan terus mengekalkan tahap prestasi semasa, kementerian berhasrat untuk memaksimumkan keberhasilan murid mengikut tahap peruntukan semasa. Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013-2025 telah menggariskan transformasi sistem pendidikan yang komprehensif, merangkumi perubahan penting dalam Kementerian Pendidikan bagi memenuhi

permintaan baharu dan harapan tinggi masyarakat, serta mencetus dan menyokong transformasi perkhidmatan awam. Transformasi tersebut akan dilaksanakan dalam tiga gelombang, iaitu gelombang satu; mengubah sistem dengan memberi sokongan kepada guru dan penekanan kepada kemahiran teras, gelombang dua; mempercepatkan peningkatan kemajuan sistem dan gelombang tiga; beranjak ke arah kecemerlangan dengan peningkatan keluwesan operasi (KPM, 2013)

1.2 Latar Belakang Kajian

Kecemerlangan sesebuah sekolah bergantung pada takrifan atau rujukan yang digunakan. Aspek-aspek seperti kecemerlangan akademik, kokurikulum, pentadbiran, hubungkait antara guru dan ibu bapa, dan sikap serta disiplin guru merupakan aspek yang diukur dalam menentukan kecemerlangan sesebuah sekolah (Hassan Mohd Ghazali, 2009). Dalam menentukan kecemerlangan ini, aspek-aspek yang diambil kira bergantung kepada kepentingan mereka (Sergiovanni, 2001).

Kebanyakan kajian lalu menunjukkan bahawa kecemerlangan akademik dijadikan sebagai penanda aras utama untuk menentukan kecemerlangan sesebuah sekolah. Kementerian Pendidikan sendiri, dalam konsep “Sekolah Harapan Negara”, telah meletakkan dua faktor utama yang diambil kira dalam menentukan kecemerlangan sekolah, iaitu tahap prestasi pelajar dalam peperiksaan (pencapaian akademik) dan sumbangan guru-guru sesebuah sekolah itu terhadap kemajuan sekolah (Hussein, 2008). Elemen-elemen seperti kepimpinan pengetua yang disokong oleh iklim sekolah yang kondusif, keberkesanan pengajaran guru dan sikap pelajar itu

sendiri, perlu diambil kira bagi mewujudkan sekolah berkesan. Kepemimpinan pengetua merupakan faktor yang domain dalam mempengaruhi pelaksanaan program dan aktiviti yang telah dirancang, dalam usaha untuk mencapai matlamat dan objektif sekolah (Yuga Gayu, 2019).

Selain daripada kecemerlangan akademik, amalan-amalan terbaik dalam pengurusan, sahsiah terpuji, disiplin yang baik, kokurikulum, kepimpinan dan kompetensi guru yang tinggi adalah harapan masyarakat terhadap sistem pendidikan negara. Bagi Ibu bapa pula, kecemerlangan sekolah ditentukan daripada aspek keprihatinan guru terhadap pelajar, tahap kerjasama antara ibu bapa dengan pihak sekolah serta keselamatan di sekolah. Sementara bagi pihak pelajar, sesebuah sekolah itu dianggap sebagai cemerlang sekiranya ia mampu menyediakan peluang pembelajaran yang sama rata, persekitarannya yang kondusif dan menarik serta guru-gurunya sentiasa membantu pelajarannya meningkatkan prestasi pembelajaran dan kreativiti. Pihak sekolah pula berpendapat bahawa kecemerlangan lebih kepada kejayaan menyeimbangkan perkembangan pelajar, komunikasi yang berkesan dalam kalangan pelajar dan guru, persekitaran kerja yang baik dan selamat serta terdapat program perkembangan staf secara berterusan (Sharifah, 2000).

Rahimah (1998) berpendapat bahawa terdapat pelbagai pandangan dan anggapan tentang ciri atau kriteria bagi sekolah yang berkesan atau sebaliknya. Antaranya ialah takrifan yang menjurus kepada gagasan seperti Sekolah Berkesan (*Effective School*), Sekolah Bestari (*Smart School*), Sekolah Pintar (*Intelligent School*), Sekolah Harapan Negara (*Exemplary School*), dan Sekolah Wawasan (*Visionary School*). Beliau merumuskan bahawa sekolah yang berkesan adalah sekolah yang

mempunyai ciri-ciri sekolah yang baik dan membawa hasil pembelajaran, sekolah yang membina watak, dan membuktikan ianya boleh membawa perubahan kepada pelajar. Mortimore (1993) telah merumuskan bahawa sesebuah sekolah yang prestasi pelajarinya meningkat lebih daripada apa yang diharapkan berbanding dengan latar belakang pelajar berkenaan, adalah dianggap sebagai sekolah yang berkesan dan cemerlang. Selain itu, aspek keberkesanan harus dilihat dalam aspek kecemerlangan sekolah. Dalam menilai aspek keberkesanan, kesaksamaan peluang pendidikan perlu diambil kira, selain dari segi kualiti hasil. Pengukuran keberkesanan sekolah hendaklah berdasarkan kejayaan meningkatkan penguasaan akademik kanak-kanak yang kurang beruntung dalam menguasai akademik, setaraf dengan kanak-kanak kelas menengah. Kegagalan untuk memberi kesaksamaan peluang pendidikan dalam kalangan kanak-kanak menyebabkan sesebuah sekolah itu tidak layak diiktiraf sebagai berkesan dan cemerlang (Edmonds, 1979).

Kecemerlangan secara menyeluruh (*Total Quality Excellence*) bagi sesebuah sekolah tercapai sekiranya berlakunya perubahan (Hussein, 2008). Perubahan berkenaan merangkumi dalam bilik darjah, kurikulum dan kokurikulum, pengurusan dan perkhidmatan kepada pelajar, pengurusan pejabat, pengurusan personalia, pengurusan kewangan dan perhubungan yang positif dan berkesan dengan pihak-pihak yang berkepentingan. Jelasnya kecemerlangan sesebuah sekolah berkait rapat dengan iklim positif yang diterapkan oleh pemimpin sekolah dalam menentukan kejayaan sesebuah sekolah (Anita Ithnin & Zuraidah Abdullah, 2018).

Di negara ini, sekolah-sekolah yang cemerlang selalunya ditentukan dengan kecemerlangan akademik (Sharifah, 2000). Ini tidak selari dengan Falsafah Pendidikan Kebangsaan yang menekankan perkembangan yang seimbang dan

menyeluruh pelajar. Penekanan kepada emosi, rohani dan jasmani kurang terserlah kerana faktor pencapaian peperiksaan yang cemerlang menjadi keutamaan dan fokus utama kebanyakan sekolah, guru, pelajar, ibu bapa dan juga jabatan pendidikan itu sendiri. Guru-guru bukan sahaja memastikan pelajar dapat menjawab soalan peperiksaan dengan cemerlang tetapi perlu juga memastikan perkembangan pelajar yang seimbang dalam semua aspek. Sekolah yang cemerlang dan berkesan ialah sekolah yang mampu melahirkan pelajar yang bijak dan mempunyai sahsiah serta berdisiplin (Maszlee Malik, 2019).

Kecemerlangan dalam pendidikan bukanlah sesuatu yang mudah diukur, kerana melibatkan pembangunan manusia. Pembangunan manusia dipengaruhi oleh pelbagai faktor. Sebahagian daripada faktor itu tidak dapat dijangka dan kadangkala di luar kawalan (KPM, 2012). Sejak Mei 2018, KPM menyaksikan perubahan landskap pendidikan negara apabila KPM beralih kepada pendidikan berorientasikan pertumbuhan berbanding dengan orientasi peperiksaan, dan juga berusaha untuk mengurangkan beban tugas guru (Maszlee Malik, 2019).

Kecemerlangan sesebuah sekolah menurut Stoll dan Fink (1996) hendaklah bergantung kepada pencapaian sekolah yang sentiasa meningkat dari tahun ke tahun. Semua pelajar sentiasa diberi galakkan agar menghasilkan peningkatan yang melebihi jangkaan, berbanding latar belakang dan kebolehan asal pelajar berkenaan yang kurang memberangsangkan. Mereka juga berpendapat sekolah yang cemerlang juga dapat memastikan setiap orang pelajar dapat mencapai setinggi yang mungkin potensi mereka serta menggalakkan semua aspek perkembangan dan pencapaian pelajar.

Pencapaian pelajar negara ini dibandingkan dengan pelajar di negara-negara lain dalam menulis, membaca dan mengira (3M) serta dalam Sains dan Matematik. Pentaksiran tambahan dalam dimensi kualiti lain yang relevan dengan konteks Malaysia boleh dimasukkan. Pembangunan dimensi ini perlu agar dapat diterima di peringkat antarabangsa (KPM, 2013).

Data yang diperoleh pada 2010 menunjukkan prestasi Malaysia berada pada kedudukan di belakang negara yang menyediakan jumlah peruntukan yang hampir sama atau lebih rendah seperti Thailand, Chile dan Armenia. Keadaan ini mungkin disebabkan peruntukan untuk pendidikan di Malaysia tidak disalurkan kepada faktor yang memberi impak tinggi terhadap keberhasilan murid, seperti latihan untuk meningkatkan kemahiran guru secara berterusan (KPM, 2013).

Satu kekangan utama untuk mendemokrasikan pendidikan di negara ini adalah menempatkan guru-guru cemerlang dan pengalaman berkhidmat di kawasan yang jauh dari bandar (Khairul Azran, 2010). Pelbagai usaha yang telah dilakukan oleh KPM untuk memantapkan tahap pendidikan luar bandar seperti memberi peluang kepada guru yang berkhidmat di luar bandar menyambung pelajaran (Harian Metro, 2009). Namun, kekurangan kemudahan merupakan antara faktor yang menyebabkan guru berpengalaman menolak untuk berkhidmat di sekolah tersebut. Kesannya, ramai guru yang bertugas di kawasan luar bandar kurang berpengalaman (Skiba, Michael, Nardo & Peterson, 2002) sedangkan guru-guru berkenaan merupakan jalan penyelesaian utama pihak sekolah dalam meningkatkan hasil pembelajaran (Darling-Hammond & Rothman, 2011). Keadaan ini mengakibatkan penempatan guru-guru pakar dan guru-guru yang memenuhi opsyen yang ditawarkan di sekolah tidak dapat

dipenuhi.

Kebanyakan sekolah di kawasan luar bandar kerap ketinggalan dalam melaksanakan strategi terkini disebabkan kesukaran pihak sekolah untuk memperoleh guru yang berkecukupan (Sherwood, 2000). Relatif guru yang berpendidikan tinggi dengan peningkatan pencapaian murid sebanyak 50 peratus dalam tempoh tiga tahun jika dibandingkan dengan guru berprestasi rendah, telah dibuktikan dengan jelas melalui kajian yang dilaksanakan di Tennessee, Amerika Syarikat pada pertengahan tahun 1990-an (KPM, 2012).

Demi mencapai aspirasi negara, KPM harus bertindak dengan bijak dalam persekitaran global yang semakin berdaya saing. Penambahan kakitangan guru dan peningkatan kualiti kemudahan yang sedia ada belum mencukupi untuk mencapai aspirasi tersebut, melainkan usaha untuk memahami dinamik proses pengajaran dan pembelajaran (PdP) yang bermutu dan berkesan. Di sini, guru memainkan peranan yang amat penting dalam memberikan input kepada pelajarnya (KPM, 2012).

McKinsey (2007) menyatakan kualiti sistem pendidikan adalah bergantung kepada kualiti guru. Ini bermakna untuk mencapai pendidikan yang berkualiti, calon guru perlu dipilih daripada golongan yang mempunyai asas pendidikan yang berkualiti. Oleh itu, untuk melayakkan menjadi guru pelatih haruslah terdiri daripada mereka yang cemerlang dalam pendidikan dan telah melalui pelbagai proses pembangunan yang efektif sebelum dipilih menjadi guru. Calon guru di Korea Selatan adalah mereka yang berada pada lima peratus teratas pencapaian terbaik negara dalam pendidikan. Di Finland, 10 peratus terbaik yang layak dipilih menjadi calon guru. Di

Singapura dan Hong Kong pula kelayakan untuk calon guru mereka adalah terdiri daripada 30 peratus terbaik (McKinsey, 2007).

Di Amerika Syarikat, calon guru adalah terdiri daripada mereka yang menduduki tiga tangga teratas di sekolah tinggi yang layak pergi ke kolej dan memperoleh kemahiran yang diperlukan. Hanya guru yang berpengetahuan dan berkemahiran dapat melahirkan pelajar yang berkualiti (McKinsey, 2007).

Pada tahun 2015, pencapaian pendidikan di Alberta, Kanada menunjukkan mata pelajaran sainsnya mengatasi pencapaian di Singapura. Pencapaian matematiknya mengatasi Singapura, Hong Kong, Jepun, dan Macau. Ini adalah kerana semua sekolah bandar dan luar bandar di Alberta dilengkapi dengan sekolah moden.

Pelajar dan guru mendapat akses kepada teknologi untuk menjalankan proses pengajaran dan pembelajaran. Pelajar dan guru boleh menggunakan video konferen (*video conferencing*), papan interaktif (*interactive whiteboards*) dan komputer, dan pelbagai sumber pendidikan yang dapat membantu meningkatkan pencapaian pelajar (Alberta's School System, 2019).

Prestasi dan kecemerlangan sekolah harus dikekalkan dan matlamat ini boleh dicapai dengan usaha gigih yang berterusan melalui peningkatan kualiti guru, memupuk elemen inovasi dan budaya kepimpinan sekolah yang berkesan. Semua usaha ini sebenarnya telah menjurus ke arah membina sekolah-sekolah sebagai organisasi pembelajaran. Pihak sekolah juga perlu sentiasa berusaha untuk memantapkan tadbir urus dalam organisasi dan sistem penyampaian pengajaran dan pembelajaran yang lebih berkesan (Rosmah & Muhammad Faizal, 2013). Guru-guru

harus digalakkan untuk melibatkan diri dalam latihan-latihan profesionalisme keguruan supaya mereka mempunyai kepakaran terkini. Untuk mendapat hasil pembelajaran yang berkualiti adalah bergantung kepada kualiti penyampaian guru (McKinsey, 2007). Oleh itu, untuk meningkatkan pencapaian pembelajaran murid, kualiti penyampaian guru harus ditingkatkan.

Sistem Pendidikan Malaysia telah melalui beberapa siri perubahan. Semua usaha yang dilakukan oleh KPM adalah bagi memastikan semua sekolah di Malaysia mencapai taraf kecemerlangan di dalam dan luar negara. Anugerah kecemerlangan seperti Sekolah Bestari, Sekolah Kluster Cemerlang, Sekolah Harapan Negara dan Sekolah Berprestasi Tinggi telah diwujudkan dalam negara bagi meningkatkan kualiti sistem pendidikan di Malaysia.

Bagi merealisasikan kecemerlangan sekolah di negara ini, serta dalam usaha memenuhi ciri-ciri sebenar sekolah cemerlang, KPM telah mewujudkan pelbagai dasar serta menggunakan pendekatan, piawaian dan penanda aras yang bersesuaian. Pendekatan yang digunakan dijangka mampu untuk membangunkan sesebuah sekolah agar dapat dijadikan sebagai model yang boleh dijadikan sebagai penanda aras kepada sekolah-sekolah lain bagi kelompok yang sama. Sekolah yang cemerlang ini diharap dapat melahirkan pelajar yang memiliki kecemerlangan akademik di samping menghasilkan kemenjadian murid. Institusi pendidikan di negara ini juga diharapkan dapat dijadikan model pada peringkat antarabangsa sebagai bukti keupayaan sistem pendidikan negara. Keadaan ini membantu mewujudkan Malaysia Pusat Kecemerlangan Pendidikan (KPM, 2012).

Penilaian sendiri berasaskan sekolah, dengan menggunakan Sistem Kualiti Pendidikan Malaysia (SKPM) merupakan mekanisme bersepadu dalam pengukuran prestasi sekolah ke arah sekolah cemerlang serta berprestasi tinggi. Semua sekolah di seluruh Malaysia menggunakan satu indikator penilaian yang sama untuk menentukan tahap kecemerlangannya. Pemeringkatan secara bandingan terus menjadi kebiasaan (Sharifah Hapsah, 2007).

Menurut Sharifah Hapsah (2011), adalah menjadi masalah apabila cuba mengagak potensi untuk membuat sesuatu yang begitu kompleks dan memakan masa, tetapi menggunakan penarafan satu dimensi sebagai pengukur pencapaian. Penarafan hanya menentukan kedudukan relatif dan tidak menggambarkan standard keseluruhan (Sharifah Hapsah, 2009). Penarafan yang berkesan digunakan untuk membantu memperuntukkan sumber-sumber bagi pembinaan keupayaan seperti menyediakan pembiayaan mencukupi untuk pengajaran dan pembelajaran. Dengan cara ini baharulah penarafan menjadi alat bernilai untuk memacu kegemilangan (Sharifah Hapsah, 2011). Jabatan Pendidikan Bandar New York mentaksirkan sekolah berdasarkan peningkatan pencapaian pelajar, dengan memberi pemberatan kepada pencapaian pelajar dalam mata pelajaran yang sukar diajar, manakala Jabatan Pendidikan Alberta menggunakan sistem akauntabiliti canggih bagi menilai pelbagai faktor (seperti kepuasan ibu bapa dan pelajar), di samping menggunakan Ujian Peringkat Wilayah bagi mengukur pencapaian pelajar. Kedua-dua sistem ini bukan sekadar mengukur prestasi akademik dan kemenjadian pelajar, tetapi mengurus pencapaian sekolah secara aktif dari segala aspek. Sistem yang digunakan memastikan sekolah berprestasi rendah merancang strategi yang jelas bagi mempertingkatkan prestasi dalam tempoh masa yang ditetapkan, serta menyediakan

bantuan bagi meningkatkan peluang sekolah untuk berjaya (Alberta's School System, 2019).

Kejayaan dan kecemerlangan sesebuah sekolah seharusnya tidak mempunyai batasan. Kecemerlangan bukan ditentukan oleh faktor latar belakang sosioekonomi dan budaya, lokasi dan saiz sekolah serta faktor ras atau kaum. Setiap pelajar tidak kira kaum, di mana tempat tinggal atau di mana dia belajar, peluang untuk mendapat kejayaan dan kecemerlangan dalam pendidikan tetap sama (Hussein Mahmood, 2008). Bidang Keberhasilan Utama Negara (NKRA) dalam bidang pendidikan ialah dengan meluaskan akses kepada pendidikan berkualiti dan berkemampuan. Berdasarkan itu, terdapat empat sub NKRA yang telah dikenal pasti, iaitu Prasekolah, LINUS, Sekolah Berprestasi Tinggi dan Tawaran Baru kepada Pengetua/Guru Besar.

Empat sub NKRA ini telah menjadi teras kepada Transformasi Pendidikan.

Bidang Keberhasilan Utama Negara (NKRA) dalam bidang pendidikan telah diperkenalkan untuk mengatasi beberapa perkara yang amat membimbangkan pada masa ini. Meskipun perkembangan pendidikan pesat membangun dan beberapa kemajuan yang telah dicapai oleh pendidikan negara, namun masih ada beberapa ruang yang telah dikenal pasti perlu diperbaiki dalam sistem pendidikan. Sejak beberapa tahun kebelakangan ini, prestasi pendidikan di Singapura dan Hong Kong semakin menonjol, sementara penurunan pencapaian pendidikan di Malaysia semakin ketara. Perbezaan pencapaian pelajar semakin jelas dan ketara dengan pencapaian lebih kurang 20 peratus pelajar Malaysia pada tahap penanda aras yang minimum TIMSS dalam mata pelajaran Sains dan Matematik pada tahun 2007, berbanding lebih kurang lima peratus pada tahun 2003 (KPM, 2012). Singapura merupakan negara

yang mendapat skor yang tertinggi dalam TIMSS dan maklumat menyatakan bahawa waktu persekolahan untuk murid sekolah rendah lebih singkat berbanding dengan negara-negara membangun yang lain. Di Finland, kanak-kanak yang mencapai usia tujuh tahun baharulah menghadiri persekolahan dengan masa hanya empat hingga lima jam sehari, untuk dua tahun pertama persekolahan. Pada usia 15 tahun, mereka mendapat skor tertinggi dunia dalam ujian Matematik, Sains, membaca dan penyelesaian masalah. Keputusan ini adalah 50 mata mengatasi negara jirannya Norway (McKinsey, 2007).

Di samping itu, akses pendidikan berkualiti lebih bergantung kepada pendapatan keluarga. Jurang antara sosioekonomi pelajar amat mempengaruhi pencapaian prestasi pelajar secara amnya. Keadaan ini amat membimbangkan kerana penurunan dalam kualiti pendidikan secara keseluruhan memerlukan perhatian bagi menjamin pembangunan modal insan dan seterusnya pembangunan ekonomi negara (Zainal Ariffin, 2015).

Pelajar luar bandar amat memerlukan penghijrahan diri, perubahan minda, tidak boleh berfikiran kolot dan berada di takuk lama (Hasnah, 2010). Tanpa perubahan dalam cara pemikiran ini, pendidikan untuk pelajar luar bandar mungkin hanya untuk mendapatkan pekerjaan dalam beberapa sektor yang biasa dengan kehidupan mereka. Mereka juga mungkin tidak mengharapkan pencapaian dalam pendidikan yang lebih cemerlang kerana pemahaman yang terhad dalam bidang kerjaya pada masa ini.

Transformasi dalam pendidikan merupakan agenda utama kerajaan. Kerajaan amat sedar bagi mencapai hasrat untuk menjadikan negara ini sebuah negara maju, kualiti pendidikan yang tinggi adalah sesuatu yang amat perlu sekali bagi melahirkan modal insan yang berkemahiran, berdaya saing serta mampu merealisasikan impian negara dalam semua sektor. Bagi memastikan hasrat ini tercapai, kerajaan telah memperuntukkan jumlah wang yang besar dalam belanjawan Malaysia untuk bidang pendidikan. Contohnya, kerajaan telah memperuntukkan 21 peratus daripada keseluruhan belanjawan negara untuk bidang pendidikan. Sejumlah 38.7 billion ringgit diperuntukkan kepada Kementerian Pendidikan Malaysia bagi memastikan polisi pendidikan negara, mampu mengoptimumkan potensi murid (KPM, 2013). McKinsey (2007) menyatakan bahawa antara kunci utama dalam meningkatkan sistem pembangunan pendidikan, bajet untuk penyelidikan yang berfokus kepada peningkatan penyampaian pendidikan dengan kadar USD 50 untuk setiap orang murid dalam satu tahun.

Dasar pendidikan di Malaysia amat menekankan dasar kesamarataan pendemokrasian dalam pendidikan. Bermula daripada Laporan Razak (1956), kemudiannya Laporan Rahman Talib (1960), Laporan Jawatankuasa Kabinet (1979), penggubalan Akta Pendidikan 1996, Pelan Induk Pembangunan Pendidikan 2006-2010 dan yang terkini Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013-2025. Kesemua dasar pendidikan tersebut memberi penekanan dan tumpuan untuk merealisasikan kesamarataan pendidikan antara lokasi dengan membangunkan infrastruktur dan kemudahan pendidikan di sekolah kawasan luar bandar (Mohammad Faizal, 2014).

Pencapaian prestasi sekolah cemerlang juga banyak bergantung kepada kerjasama antara kerajaan, pentadbiran sekolah, guru dan ibu bapa. Ibu bapa dan masyarakat amnya, memainkan peranan yang penting dalam pembangunan pendidikan murid-murid. Ibu bapa boleh meningkatkan pencapaian pendidikan anak-anak dengan menjadikan kepentingan pendidikan sebagai bahan dalam perbualan seharian dengan anak-anak (KPM, 2012). Secara tidak langsung keadaan ini memberi kesedaran dan motivasi kepada pelajar tentang kepentingan pendidikan. Mereka lebih sedar implikasi pendidikan mereka terhadap masa depan.

Sistem pendidikan terbaik merupakan sistem yang menetapkan matlamat yang tinggi kepada setiap sekolah dari segi perubahan pencapaian pelajar, memantau pencapaian matlamat yang ditetapkan dan memberikan bantuan bersesuaian sekiranya matlamat itu tidak tercapai. Di Finland, sekolah menyediakan tuisyen tambahan secara individu atau dalam kumpulan kecil untuk membantu pelajar yang ketinggalan (Pendidikan Khas). Di Washington DC, Amerika Syarikat, Sekolah Piagam di bawah Program Pengetahuan itu Kuasa (KIPP) telah ditubuhkan dan pada tahun 2015, terdapat 112 buah sekolah telah ditubuhkan. Sekolah ini diuruskan oleh pihak swasta dengan pembiayaan daripada dana awam, dengan peruntukan berasaskan formula setiap murid yang dibangunkan. Jika sesebuah sekolah gagal mencapai hasil yang dijangka dalam perjanjian piagam lima tahun, piagamnya boleh dibatalkan. Sekolah ini telah berjaya melaksanakan perubahan signifikan ke atas tahap pencapaian pelajar daripada keluarga berpendapatan rendah. Pelajar-pelajar di sekolah ini menghabiskan lebih 60 peratus waktu mereka di sekolah, dengan mengikuti sesi persekolahan yang lebih panjang pada hari Sabtu dan pada musim panas. Implikasinya, 80 peratus pelajar berpendapatan rendah dari sekolah KIPP berjaya melanjutkan pelajaran ke kolej

berbanding dengan hanya 20 peratus untuk pelajar dari golongan sama yang tidak mengikuti program KIPP (Sekolah Piagam, 2017).

Iklim dan budaya sekolah juga memainkan peranan yang amat penting terhadap pentadbiran sekolah. Iklim dan budaya sekolah yang positif mempengaruhi sikap dan tingkah laku ahli-ahli dalam sesebuah organisasi (Najeemah, 2011). Bagi memastikan keadaan ini berlaku di sekolah, antara faktor yang perlu dipertimbangkan adalah sekolah mempunyai kemudahan asas sedia ada yang sesuai seperti bangunan sekolah yang lengkap dan selesa, pusat akses yang lengkap dan berfungsi, penyelenggaraan kemudahan TMK secara terkawal dan sentiasa dikemas kini, jumlah murid dalam kelas tidak terlalu ramai, di samping mempunyai tenaga guru yang mencukupi serta mempunyai kepakaran dan opsyen yang sesuai.

Sistem pendidikan di Alberta menunjukkan bahawa semua tenaga pengajarnya mendapat sekurang-kurangnya empat tahun ijazah di universiti. Mereka merupakan mentor dan motivator yang membantu pelajarannya meningkatkan pengetahuan, kemahiran dan karektor yang diperlukan untuk berjaya (Alberta's School System, 2019).

Bagi menyahut cabaran ini, Jemaah Nazir dan Jaminan Kualiti (JNJK) 2010-2015 memberi penekanan kepada aspek kemenjadian murid dan perubahan dalam Transformasi Pendidikan. Bagi sekolah-sekolah yang telah cemerlang serta mempunyai etos dan watak, pengiktirafan yang sewajarnya harus diberikan. Bagi menilai dan memberi penarafan kepada pengiktirafan ini, penggunaan SKPM bertambah meluas dan semakin penting.

1.3 Pernyataan Masalah

Akta Pendidikan 1996 subseksyen 117 (a) memperuntukkan kepada Ketua Nazir Sekolah bagi memastikan taraf (standard) pengajaran yang memuaskan diwujudkan dan dikekalkan di institusi pendidikan. Pada tahun 2001, Jemaah Nazir Sekolah yang juga dikenali kini sebagai Jemaah Nazir dan Jaminan Kualiti telah memperkenalkan mekanisme yang sistematik untuk menetapkan standard kualiti pendidikan, iaitu Sistem Pemastian Peningkatan Standard Tinggi Kualiti Pendidikan (SPPSTKP) atau Standard Tinggi Kualiti Pendidikan (STKP). Sekolah berupaya untuk membuat penarafan sendiri untuk mengenal pasti kelemahan dan kekuatan organisasi menggunakan STKP. Namun begitu, setelah dua tahun pelaksanaannya, terdapat maklum balas yang membawa kepada penambahbaikan STKP yang seterusnya membawa kepada penghasilan Standard Kualiti Pendidikan Malaysia (SKPM) pada tahun 2003. SKPM tersebut lebih mudah dan ringkas digunakan untuk mengenal pasti kelemahan, kekuatan dan isu yang dihadapi oleh pihak sekolah. Penambahbaikan terhadap SKPM tidak terhenti setakat itu, malah sentiasa mengalami perubahan yang bersesuaian dengan keperluan semasa. Penggunaan SKPM semakin meluas di bawah Transformasi Pendidikan dan Bidang Keberhasilan Utama Negara 'National Key Result Areas' (NKRA) di mana Hala Tuju JNJK 2010-2015 telah memberi penekanan terhadap aspek kemenjadian murid. Maka semakan semula dan pemantapan SKPM telah mewujudkan SKPM 2010. SKPM 2010 telah terhasil daripada Model Sekolah Berkesan yang dipelopori oleh Sammons, Hillman, dan Mortimore pada tahun 1995 dan Model Penaziran Kemenjadian Murid yang telah dikemukakan dalam Hala Tuju JNJK 2010-2015 (JNJK, 2009). Model Sekolah Berkesan mengandungi 11 karekteristik, iaitu kepimpinan profesionalisme,

perkongsian visi dan matlamat, persekitaran pembelajaran, tumpuan terhadap pengajaran dan pembelajaran, pengajaran bertujuan, jangkaan tinggi, pelaksanaan positif, pemantauan prestasi, hak murid dan tanggungjawab, perkongsian sekolah-rumah, dan organisasi pembelajaran. Model Penaziran Kemenjadian Murid mengambil kira Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK), tugas utama, ilmu dan pengalaman. Faktor yang menyumbang kepada proses pembelajaran yang menjadi acuan kemenjadian murid adalah kepimpinan dan pengurusan institusi pendidikan, profesionalisme keguruan, pengurusan kurikulum dan kokurikulum, prasarana dan sumber pendidikan, pembangunan sahsiah dan kebajikan, penyertaan komuniti, dan pengajaran, pembelajaran serta penilaian. SKPM 2010 menggunakan lima standard untuk mengukur tahap kecemerlangan sekolah, iaitu kepimpinan dan hala tuju, pengurusan organisasi, pengurusan kurikulum, kokurikulum dan sukan, dan hal ehwal murid, pembelajaran dan pengajaran, dan kemenjadian murid. Selepas lima tahun,

SKPM sekali lagi telah mengalami penambahbaikan berterusan setelah semakan dilakukan pada 2014. Selepas cadangan konsep, format dan kaedah penilaian baharu diterima pada Julai 2015, dan pelaksanaan SKPM yang baharu diluluskan atas penjenamaan semula, iaitu Standard Kualiti Pendidikan Malaysia Gelombang 2 (SKPMg2) pada tahun 2016. Terdapat lima anjakan penambahbaikan dalam SKPMg2, iaitu berorientasikan tindakan, menitikberatkan kualiti, berdasarkan evidens, berteraskan peranan, dan penggunaan sepanjang tahun iaitu tiga kali semakan. Secara amnya, SKPMg2 melihat 5 standard utama, iaitu kepimpinan, pengurusan organisasi, pengurusan kurikulum, kokurikulum dan sukan, dan hal ehwal murid, pembelajaran dan pemudahcaraan dan kemenjadian murid. Kepimpinan merujuk kepada kepimpinan yang mampu memberi impak positif yang tinggi terhadap pembangunan kurikulum dan kokurikulum sekolah. Pemimpin harus

bertindak sebagai pemangkin warga sekolah sehalu dengan misi serta visi yang telah ditetapkan dengan memberi dorongan serta menjadi suri teladan kepada warga sekolah sebagai pemimpin pengajaran. Pemimpin harus berupaya untuk menangani isu mahupun masalah semasa yang wujud.

Standard 2, Pengurusan Organisasi, yang melihat keupayaan sesebuah sekolah dalam pengurusan aset, kewangan, sumber pendidikan, serta pengurusan perpaduan yang melibatkan ibu bapa dan komuniti.

Standard 3 pula menilai tiga pengurusan utama di sekolah, iaitu Kurikulum, Kokurikulum dan Hal Ehwal Murid. Dalam pengurusan kurikulum, faktor utama yang dinilai adalah pengurusan masa pengajaran dan pengurusan pencapaian standard pembelajaran, manakala pengurusan kokurikulum pula akan melihat kepada pengurusan aktiviti kokurikulum dan sukan serta permainan. Pengurusan Hal Ehwal Murid pula terdiri daripada pengurusan murid, iaitu tatacara peraturan, keselamatan, kesihatan, bantuan persekolahan, dan khidmat nasihat serta sahsiah murid. Bagi Standard 4, fokus penilaian adalah untuk menilai keberkesanan perancangan, perlaksanaan dan pentaksiran pengajaran guru. Standard terakhir iaitu Standard 5, iaitu untuk menilai memenjadian murid berdasarkan peperiksaan awam penglibatan kokurikulum berdasarkan gred purata sekolah.

SKPM 2010 telah diguna pakai dalam penilaian penaksiran, dan merupakan indikator penarafan kecemerlangan sekolah untuk semua jenis sekolah bagi memberi pengiktirafan kepada Sekolah Berprestasi Tinggi (SBT), Sekolah KLUSTER, Tawaran Baru Guru Besar/Pengetua dan Guru Cemerlang (Jemaah Nazir dan Jaminan

Kualiti, Kementerian Pendidikan Malaysia, 2010). Penarafan yang sama digunakan untuk menilai semua sekolah, sedangkan faktor luaran sekolah seperti kepelbagaian budaya, kemudahan prasarana, persekitaran serta taraf hidup mempengaruhi pencapaian atau kecemerlangan sesebuah sekolah.

Persoalannya, adakah sesuai menggunakan indikator yang sama untuk menilai semua jenis sekolah tanpa mengira lokasi dan kemampuan sebenar sekolah-sekolah menengah luar bandar? Adakah tahap kemenjadian murid di sesebuah sekolah dinilai berdasarkan jumlah pelajar cemerlang sahaja, tanpa mengambil kira faktor murid di sekolah berkenaan? Adakah kemenjadian murid di sesebuah sekolah hanya dinilai berdasarkan berdasarkan Gred Purata Sekolah (GPS) dalam peperiksaan awam dan GPS kokurikulum sekolah tanpa mengabaikan konsep sebenar modal insan dalam

Untuk mendapat markah cemerlang, sekolah perlu menyediakan kemudahan yang berkualiti dan berteknologi tinggi. Adakah indikator ini dianggap sesuai untuk sekolah menengah luar bandar? Adakah jumlah guru mengikut opsyen dan kepakaran diambil kira dalam penilaian kecemerlangan? Adakah idea, nilai dan sokongan ibu bapa dan masyarakat adalah tidak perlu diberi penilaian dalam menentukan kecemerlangan sekolah? Ini kerana terdapat jurang yang amat besar antara sosioekonomi pelajar luar bandar dengan pelajar di bandar, yang mungkin mempunyai pengaruh terhadap pencapaian akademik pelajar.

Selain itu, terdapat jurang perbezaan capaian Teknologi Maklumat dan Komunikasi (TMK) antara kawasan bandar dan sub-bandar (Salmah, 2011). Isu utama

yang sering dibangkitkan dan berterusan di kawasan luar bandar ialah jurang digital yang dimiliki. Pelajar di kawasan luar bandar tidak dilengkapi secukupnya dengan kemahiran TMK. Kemahiran TMK adalah prasyarat yang perlu bagi literasi maklumat dan pembelajaran sepanjang hayat. Literasi media dan teknologi ini bersesuaian dengan keperluan era globalisasi dan TMK, yang mengoptimumkan penggunaan teknologi sebagai medium pengajaran dan pembelajaran yang efektif (Ruslina, Rohani, Norlidah & Saedah, 2012).

Hazura, Hairulliza, Siti Fazzilah dan Zawiyah (2012), menyatakan bahawa salah satu isu yang penting dalam mengatasi jurang digital ialah berkenaan dengan ketersediaan dan kemampuan memiliki teknologi ini dalam kalangan penduduk luar bandar. Kos akses internet masih dianggap tinggi dalam kalangan golongan yang kurang bernasib baik. Walaupun pembangunan infrastruktur TMK rancak dijalankan di kawasan luar bandar tetapi latihan kepada kemahiran TMK asas masih tidak mencukupi. Elemen TMK adalah merupakan salah satu daripada indikator yang digunakan untuk penarafan sesebuah sekolah. Keadaan ini amat jelas menunjukkan bahawa sekolah menengah luar bandar langsung tidak berpeluang untuk mendapat markah yang besar dalam bahagian ini. Adakah wajar elemen TMK dinilai dalam penarafan sekolah menengah luar bandar?

Pengurusan sumber pembelajaran melalui media interaktif dan pembangunan bahan dalam talian seperti *Family Place*, *Home School Frontier*, *Malaysian Home Educator Network-Malhen*, dan *Learning Beyond Schooling*, antara program yang efektif memungkinkan hasil pembelajaran dioptimumkan (Mohd. Nazri, Mohamad Muhidin, Aniza, Norlidah & Saedah, 2014). Semua program ini tidak mungkin dapat

dijalankan di kawasan luar bandar memandangkan kemudahan yang membolehkan program ini dilaksanakan belum disediakan di kawasan tersebut, sedangkan unsur inovasi, kreatif dan amalan terbaik dalam pengurusan kurikulum merupakan indikator dalam penarafan kecemerlangan sekolah. Adakah wajar program-program dalam talian ini diambil kira dalam penarafan kecemerlangan sekolah menengah luar bandar sedangkan kemudahan untuk merealisasikan perkara tersebut belum lagi tersedia dengan mantapnya?

Kemudahan untuk mendapatkan sumber-sumber pengajaran dan pembelajaran yang lebih efektif dan terkini juga adalah terlalu sukar di kawasan luar bandar. Perpustakaan yang ada juga tidak dapat memberi kemudahan yang diperlukan kerana bahan-bahan yang ada adalah sudah lama dan mungkin kurang sesuai lagi, sedangkan perkhidmatan perpustakaan merupakan salah satu sektor perkhidmatan yang penting dalam bidang pendidikan dan pembangunan intelektual masyarakat (Nurulhuda, Chai & Fazli, 2009). Perpustakaan beroperasi sebagai pusat inovasi, pengetahuan dan kebudayaan, dan perpustakaan juga mempunyai peranan yang penting dalam pendidikan sepanjang hayat setiap rakyat (Miao & Bassham, 2006). Kekangan kepada pendedahan sumber-sumber pembelajaran yang berkesan dan terkini mempengaruhi pencapaian akademik pelajar di luar bandar. Oleh itu, penarafan kecemerlangan sekolah berdasarkan pencapaian akademik semata-mata adalah kurang adil bagi sekolah-sekolah menengah luar bandar jika dibandingkan dengan pencapaian akademik pelajar di bandar.

Berdasarkan statistik yang dikeluarkan pada tahun 2007, perancangan kurikulum dan pembangunan perisian tidak seimbang dengan pembangunan

infrastruktur di sekolah. Terdapat 138 buah sekolah di seluruh negara masih lagi tidak mempunyai makmal komputer, dan 25 buah sekolah lagi tidak mempunyai makmal sains. Menurut Khairah, Saedah dan Muhammad Faizal (2017), satu cabaran kepada sistem pendidikan di Malaysia adalah untuk mengalihkan paradigma guru ke arah perubahan dalam kaedah pembelajaran menggunakan komputer dan mengakses ICT sebagai pendekatan alternatif. Pendidikan yang berkesan bukan sahaja cekap dalam pedagogi tetapi perlu tahu menggunakan ICT dalam proses PdPc (Mahamod & Embi, 2008). Implikasi daripada itu, kekurangan infrastruktur memberi kesan negatif terhadap pencapaian akademik pelajar kerana pencapaian akademik pelajar bukan sahaja disebabkan oleh faktor kecerdasan sahaja, malah pencapaian akademik pelajar banyak dipengaruhi oleh faktor lain seperti prasarana di sekolah. Oleh itu, secara umumnya, terdapat perbezaan pencapaian akademik antara pelajar di bandar, yang jauh lebih baik berbanding dengan pelajar di sekolah luar bandar yang lazimnya lebih tercorot (Azizi dan Nur Faizah, 2011). Maka dengan ini, kemudahan prasarana sekolah perlu diambil kira dalam membuat penarafan kecemerlangan sekolah supaya sekolah menengah luar bandar dinilai dengan lebih wajar dan saksama, sedangkan dalam penilaian sekolah, elemen pengurusan kurikulum, kokurikulum dan sukan merupakan indikator yang digunakan untuk penarafan kecemerlangan sekolah tanpa mengambil kira lokasi sekolah tersebut.

Lim Suk Yee (2010), menyarankan kajian yang lebih lanjut perlu dilakukan untuk mendapat satu gambaran dan maklumat yang lebih tepat tentang kepelbagaian budaya. Ini adalah perlu kerana budaya sesuatu masyarakat melihat kepentingan pendidikan dengan cara yang mungkin berbeza. Kajian ini memberi penekanan kepada ibu bapa dan masyarakat, terhadap penilaian mereka kepada kepentingan

pendidikan pelajar. Jenis pekerjaan ibu bapa yang tidak mementingkan pendidikan yang tinggi juga diberi perhatian. Jenis pekerjaan ibu bapa itu, mungkin kurang memberi penekanan dan harapan yang tinggi terhadap pencapaian akademik anak-anak jika dibandingkan dengan ibu bapa yang mengutamakan pendidikan. Oleh itu, sosioekonomi ibu bapa dan masyarakat setempat memainkan peranan yang penting dalam menentukan keberhasilan pelajar. Maka adalah wajar sekiranya elemen ini diberi perhatian dalam membuat penarafan sekolah.

Jabatan Pelajaran Negeri Sarawak (JPNS) telah memperkenalkan Anugerah Khas Ketua Menteri Sarawak pada tahun 2014 bagi memberi pengiktirafan kepada sekolah-sekolah yang cemerlang. Anugerah ini terbuka kepada semua sekolah kerajaan dan bantuan kerajaan yang tidak pernah memenangi anugerah bagi tempoh lima tahun berturut-turut. Terdapat tiga kategori anugerah yang diperkenalkan untuk sekolah, iaitu Kategori 1 (Gemilang), Kategori 2 (Cemerlang) dan Kategori 3 (Harapan). Sekolah-sekolah yang layak dicalonkan dalam penganugerahan tersebut hendaklah memenuhi syarat asas yang telah ditetapkan. Bagi Kategori 1 (Gemilang), dipilih dalam kalangan sekolah cemerlang yang berjaya mencapai gred purata sekolah (GPS) kurang daripada 3.00 dalam SPM 2013. Kategori 2 (Cemerlang) hendaklah terdiri daripada sekolah cemerlang yang berjaya menghasilkan sekurang-kurangnya 10 peratus daripada calon mencapai gred A dalam semua mata pelajaran SPM 2013. Sementara Kategori 3 (Harapan) dipilih daripada kalangan sekolah yang memenuhi kriteria, seperti berjaya menunjukkan peningkatan GPS sekurang-kurangnya 10 peratus daripada GPS SPM 2013, bilangan calon SPM 2013 melebihi 100 orang dan menduduki tangga 50 terbawah SPM 2013 (JPNS, 2014). Berdasarkan penganugerahan sekolah cemerlang ini, penilaian adalah lebih kepada pencapaian

akademik pelajar. Faktor-faktor lain seperti kemudahan prasarana, sosioekonomi, pengalaman guru dan sebagainya tidak diambil kira. Oleh itu, adalah wajar pendidikan di negara ini mempunyai satu indikator penilaian yang lebih wajar, sesuai dengan kemampuan dan kesediaan sesebuah sekolah dalam menentukan tahap kecemerlangannya.

Di negara ini, kita masih menggunakan tafsiran yang sama untuk menilai sekolah bandar dan luar bandar. Adakah masih sesuai menggunakan tafsiran yang sama bagi sekolah menengah luar bandar dan bandar? Walaupun semua sekolah berada di bawah KPM tetapi kawasan luar bandar harus dinilai mengikut tahap kemampuan sebenar sekolah menengah luar bandar yang serba kekurangan, baik dalam sumber manusia, kemudahan prasarana pendidikan, kemudahan awam, dan sebagainya, supaya semua sekolah dapat dinilai seadilnya. Penilaian seumpama ini dapat membantu pihak sekolah untuk menetapkan visi, misi dan matlamat yang lebih relevan.

1.4 Objektif Kajian

Berdasarkan konteks dan pernyataan masalah yang telah dikemukakan, maka objektif kajian adalah seperti berikut:

- 1.4.1 Menilai tahap kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar berdasarkan persepsi guru.
- 1.4.2 Menilai kesesuaian wajaran indikator penaksiran kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar berdasarkan persepsi

guru.

- 1.4.3 Menentukan hubungan antara faktor kecemerlangan sekolah dengan tahap kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar.
- 1.4.4 Menilai pengaruh faktor kecemerlangan sekolah terhadap tahap kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar.

1.5 Persoalan Kajian

Kajian ini bertujuan untuk mencari jawapan kepada soalan-soalan berikut:

- 1.5.1 Apakah tahap kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar berdasarkan persepsi guru?
- 1.5.2 Apakah tahap kualiti faktor kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar berdasarkan persepsi guru?
- 1.5.3 Apakah wajaran indikator penaksiran kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar berdasarkan persepsi guru?
- 1.5.4 Adakah terdapat perbezaan yang signifikan wajaran indikator penaksiran kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar berdasarkan jantina guru?
- 1.5.5 Adakah terdapat perbezaan yang signifikan penilaian tahap kualiti faktor kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar berdasarkan jantina guru?
- 1.5.6 Adakah terdapat perbezaan yang signifikan penilaian tahap kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar berdasarkan

jantina guru?

- 1.5.7 Adakah terdapat perbezaan yang signifikan wajaran indikator penaksiran kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar berdasarkan kategori tempoh pengalaman mengajar?
- 1.5.8 Adakah terdapat perbezaan yang signifikan wajaran penilaian tahap kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar Bandar berdasarkan kategori tempoh pengalaman mengajar?
- 1.5.9 Adakah terdapat perbezaan yang signifikan penilaian kualiti faktor kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar berdasarkan kategori tempoh pengalaman mengajar?
- 1.5.10 Adakah terdapat hubungan yang signifikan tahap kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar Bandar berdasarkan faktor kecemerlangan sekolah dengan?
- 1.5.11 Adakah terdapat pengaruh faktor kecemerlangan sekolah terhadap tahap kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar?

1.6 Hipotesis Kajian

- H₀₁: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan wajaran indikator penaksiran kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar antara guru lelaki dengan guru perempuan.
- H₀₂: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan penilaian tahap kualiti faktor kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar antara guru lelaki dengan guru perempuan.

H₀₃: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan penilaian tahap kualiti faktor kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar antara guru lelaki dengan guru perempuan.

H₀₄: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan penilaian wajaran indikator penaksiran kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar antara kumpulan tempoh pengalaman mengajar.

H₀₅: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan penilaian tahap kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar antara kumpulan tempoh pengalaman mengajar.

H₀₆: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan penilaian tahap kualiti faktor kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar antara kumpulan tempoh pengalaman mengajar.

H₀₇: Tidak terdapat perhubungan yang signifikan antara faktor kecemerlangan sekolah dengan tahap kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar.

H₀₈: Tidak terdapat pengaruh faktor kecemerlangan sekolah terhadap tahap kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar.

1.7 Tujuan Kajian

Kajian ini dijalankan untuk menilai kesesuaian indikator penarafan yang terdapat dalam SKPM bagi menilai keberkesanan sekolah menengah di luar bandar berdasarkan persepsi di sekolah berkenaan. Adakah kriteria-kriteria yang telah digunakan dalam penarafan kecemerlangan sesuai dan mampu dipenuhi oleh sekolah-

sekolah yang terletak di pendalaman? Kajian ini amat perlu dilakukan supaya penarafan yang dibuat dapat memberi impak positif terhadap keberkesanan sistem pendidikan negara. Melalui penarafan ini, pihak yang berkepentingan dapat membuat penilaian dan proses-proses penambahbaikan dilakukan, di samping dapat mengenal pasti item-item yang perlu dibuat penambahbaikan, berdasarkan dapatan-dapatan daripada sekolah-sekolah kajian.

Kajian ini juga dijalankan untuk menentukan sama ada sesuai menggunakan indikator yang sama untuk menilai semua jenis sekolah. Kajian ini memberi maklumat mengenai persepsi guru-guru di sekolah mengenai perkara ini. Kajian ini juga dapat menentukan setakat mana elemen-elemen yang hendak dinilai telah disediakan, agar pihak sekolah berkemampuan mencapai standard yang diharapkan.

Kajian ini menilai aspek-aspek yang perlu dimasukkan dalam penarafan sekolah menengah luar bandar. Aspek-aspek yang dinilai berdasarkan kemampuan sebenar sekolah-sekolah menengah luar bandar. Di samping itu, dapat menentukan elemen-elemen yang perlu diubah suai supaya penarafan kecemerlangan sekolah benar-benar memberi manfaat kepada sesebuah sekolah, untuk proses penambahbaikan yang berterusan. Standard yang ditetapkan sepadan dengan kemampuan sebenar serta berdasarkan keadaan yang sebenar, yang telah disediakan di sekolah-sekolah.

Melalui kajian ini, diharapkan dapat menentukan aspek-aspek yang dominan dalam SKPM, yang menentukan kecemerlangan sekolah menengah di luar bandar. Gambaran yang lebih terperinci terhadap tahap setiap aspek penarafan kecemerlangan

sekolah diharapkan dapat ditonjolkan melalui kajian ini, termasuk aspek kepimpinan dan hala tuju, aspek pengurusan organisasi, aspek pengurusan kurikulum, kokurikulum dan sukan dan Hal Ehwal Murid, aspek pengajaran dan pembelajaran serta aspek kemenjadian murid. Berdasarkan maklumat ini, tindakan penambahbaikan dapat dilakukan agar sekolah-sekolah menengah luar bandar lebih berkesan dalam melahirkan modal insan yang lebih cemerlang. Penarafan yang dilakukan bukan sekadar membandingkan pencapaian antara sekolah atau menilai prestasi sebelum dan selepas sahaja, malah penarafan dijadikan satu proses penambahanbaikan yang berterusan, agar sekolah dapat memenuhi kehendak setiap golongan yang berkepentingan serta sesuai dengan kehendak semasa.

1.8 Kerangka Konseptual Kajian

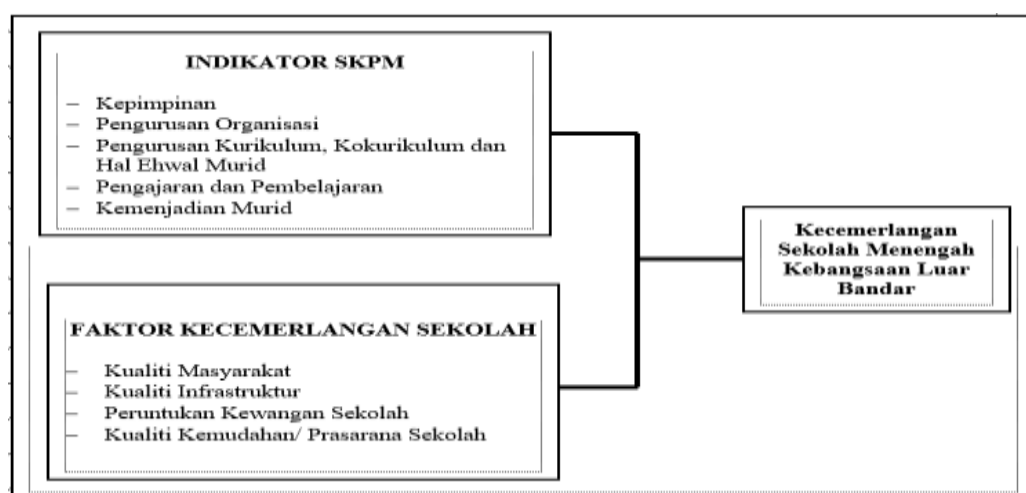
Model adalah gambaran konseptual yang dapat menjelaskan hubungan antara aktiviti dengan elemen-elemen lain yang berkaitan (Razali, 1991). Terdapat pelbagai model yang boleh digunakan sebagai panduan dalam penilaian sesuatu program (Ghazali, 2010; Abdul Rahim, 2007; Worthen dan Sanders, 1987; Smith, 2001; Ornstein dan Hunkins 2009). Pemilihan model penilaian yang sesuai dengan penarafan kecemerlangan sekolah penting supaya setiap aspek dalam SKPM itu dibuat penilaian.

Kerangka konseptual kajian ini dibina khusus bertujuan untuk menerangkan penilaian keberkesanan beberapa elemen yang terkandung dalam Sistem Kualiti Pendidikan Malaysia (SKPM), dalam memberi penarafan terhadap kecemerlangan

sekolah menengah kebangsaan luar bandar. Pemboleh ubah bersandar adalah kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar di Sarawak. Pemboleh ubah tidak bersandar untuk kajian ini adalah semua aspek dalam penaksiran SKPM seperti kepimpinan dan hala tuju, pengurusan organisasi, pengurusan kurikulum, kokurikulum dan sukan, dan Hal Ehwal Murid, pembelajaran dan pengajaran, dan kemenjadian murid. Faktor kecemerlangan sekolah seperti kualiti masyarakat, kualiti infrastruktur, kewangan sekolah dan kemudahan/ prasarana pendidikan juga menjadi pemboleh ubah bebas dalam kajian ini.

Faktor kecemerlangan sekolah merupakan pemboleh bebas kerana ianya mendatangkan kesan terhadap pemboleh ubah terikat, iaitu kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan luar bandar di Sarawak. Faktor kecemerlangan sekolah yang bertindak sebagai pemboleh bebas yang berfungsi dan mendatangkan kesan terhadap pengaruh indikator penarafan SKPM, bagi menentukan tahap kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan di luar bandar.

Rajah 1.1. Penaksiran Kecemerlangan Sekolah Menengah Kebangsaan Luar Bandar

Bagi penarafan kecemerlangan sekolah, penilaian proses menilai bagaimana objektif penarafan kecemerlangan dibentuk berdasarkan kepada keperluan semasa dan kesesuaian sekolah. Kecemerlangan mempunyai objektif dan matlamat yang berbeza supaya sesuai dengan keperluan dan kemampuan sekolah. Selain itu, penilaian ini dapat membantu pihak sekolah menilai tahap kecemerlangan berdasarkan penarafan yang lebih sesuai serta membantunya membuat penambahbaikan.

Dalam perancangan sesuatu program penarafan kecemerlangan sekolah, kesesuaian indikator penilaian perlu diambil kira kerana indikator yang sesuai dengan kemampuan sekolah dapat menentukan ketepatan penarafan kecemerlangan sekolah tersebut. Justeru, dalam penilaian input, kajian terhadap kemampuan sekolah berdasarkan kemudahan prasarana dan sumber manusia seperti guru-guru pakar dan guru opsyen yang ditempatkan di sekolah perlu dijalankan. Penilaian input juga perlu melibatkan tahap akademik sedia ada pelajar. Tahap pencapaian akademik pelajar sebelum mereka ke sekolah itu juga perlu diambil kira. Ini akan mempengaruhi jumlah pelajar cemerlang dalam peperiksaan awam, yang akan menentukan GPS sekolah. Selain itu, penilaian input juga melibatkan sosioekonomi pelajar kerana ini merupakan faktor yang signifikan dengan kecemerlangan sekolah Pelan Induk Pembangunan Pendidikan (PIPP, 2013-2025). Penilaian proses penting untuk melihat sama ada program yang dilaksanakan kongruen dengan apa yang dirancang. Maklumat ini perlu diketahui dari masa ke masa untuk mengawal pelaksanaan program (Azizi, 2001).

Penilaian output tertumpu kepada hasil program setelah ia tamat dilaksanakan. Penilaian *output* pada kajian ini melihat sama ada matlamat, objektif serta hasil

penarafan kecemerlangan sekolah dicapai di akhir penilaian kecemerlangan itu. Reka bentuk penarafan kecemerlangan sekolah yang komprehensif, yang dijalankan menepati objektif penilaian serta memenuhi kehendak pemegang taruh (Alias Mahmud, Nor Hayati, Tajularipin & Aminuddin, 2012).

1.9 Definisi Operasional

Dalam definisi operasional ini, penyelidik mendefinisikan dengan jelas setiap operasi yang mungkin terlibat dalam kajian ini. Definisi yang dinyatakan di dalam kajian ini mungkin berbeza kerana ini disesuaikan dengan tujuan kajian ini dijalankan.

1.9.1 Penilaian

Brinkerhoff, Brethower, Hluchyl dan Nowakowski (1983) menyatakan terdapat banyak maksud dan takrifan untuk penilaian, berdasarkan tujuan penilaian dilakukan. Menurut Tyler (1950), penilaian adalah satu proses penentuan tahap pencapaian sesuatu objektif bagi sesuatu program. Bagi Alkin (1969), Cronbach, Ambron, Dornbusch, Hess, Hornic dan Philips (1985) dan Stufflebeam (1971), penilaian adalah proses pengumpulan dan penggunaan maklumat untuk membuat keputusan. Suchman (1967) pula berpendapat bahawa penilaian adalah suatu usaha untuk menentukan pencapaian matlamat dan objektif sesuatu program.

Menurut Siti Rahaya (2003), penilaian ialah tindakan mempertimbangkan tindakan yang selanjutnya, selepas proses menentukan, mendapatkan dan memberi maklumat yang berguna. Sementara Fitzpatrick, Sanders dan Worthen (2004) mentakrifkan penilaian sebagai memberi identifikasi, membuat pengesahan dan penggunaan kriteria yang boleh dipertahankan untuk menentukan nilai objek yang sedang dinilai berkaitan dengan kriteria yang ditentukan. Rossi, Lipsey dan Freeman (2004) menyatakan bahawa untuk mendapatkan jawapan yang berwibawa dan berguna dalam menyelesaikan sesuatu masalah melalui sumber yang ada, penilaian secara khusus dan teliti perlu dilaksanakan. Menurut mereka, penilaian adalah bertujuan untuk membantu penambahbaikan program oleh pihak pengurusan, menghindari kritikan, mengetahui tahap keberkesanan program, menyediakan input berkaitan keputusan pembiayaan program, struktur atau pentadbiran, atau digunakan sebagai maklum balas terhadap tekanan politik.

Cummings dan Worley (2013) menyatakan dalam bidang sains perubatan, penilaian dipanggil sebagai “diagnosis” yang merupakan pinjaman daripada perkataan yang sering digunakan dalam bidang perubatan oleh para doktor dan pakar perubatan, bagi mengesan jenis penyakit yang dihadapi oleh seseorang pesakit. Sementara dalam organisasi, Cummings dan Worley (1997) menjelaskan penilaian sebagai satu proses untuk memahami bagaimana sesebuah organisasi itu berfungsi serta memperoleh maklumat-maklumat yang diperlukan untuk mereka bentuk serta merancang sesuatu usaha perubahan. Manakala Rothwell, Sullivan dan Mclean (1995) menyatakan bahawa pengumpulan dan penilaian maklumat sebagai proses penilaian, dalam usaha mengenal pasti kekuatan dan kelemahan sesebuah organisasi.

Menurut Ibrahim (2001) terdapat tiga persoalan utama iaitu apa, bagaimana dan kenapa, yang berkait rapat dengan maksud penilaian. Perbandingan antara hasil dan kriteria atau piawai yang telah ditetapkan, pelaksanaan yang tersusun dan sistematik, bertujuan untuk memperoleh keputusan dan kesimpulan dikenali sebagai penilaian. Penambahbaikan sesuatu program atau projek boleh berdasarkan keputusan dan kesimpulan ini.

Kamaruzaman Moidunny (2013) menyatakan bahawa penjustifikasian terhadap sesuatu objek, program, aktiviti atau perkara yang dinilai, proses pengumpulan data, bukti, maklumat dan keterangan, ditakrifkan sebagai penilaian. Dalam kajian ini, penilaian lebih bertujuan untuk memberi maklumat tentang keberkesanan atau ketepatan penggunaan SKPM dalam membuat penilaian dan memberi penarafan terhadap kecemerlangan sesebuah sekolah di Malaysia. Penilaian ini berdasarkan pandangan dan persepsi guru-guru yang dijadikan responden dalam kajian ini.

1.9.2 Sistem Kualiti Pendidikan Malaysia (SKPM-2010)

Sistem Kualiti Pendidikan Malaysia (SKPM) merupakan instrumen yang dihasilkan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia bagi membolehkan sekolah-sekolah di negara ini mengenal pasti kekuatan, kelemahan dan isu yang dihadapi melalui keperluan Penarafan Kendiri Sekolah (PKS). SKPM telah dimantapkan dengan semakan semula pada tahun 2010 bagi memenuhi kehendak semasa. Penekanan kepada aspek kemenjadian murid telah menjadi keutamaan dalam SKPM 2010 (KPM, 2010).

1.9.3 Kepemimpinan

Kepemimpinan sekolah berperanan sebagai pemimpin berimpak tinggi dan berupaya menggembeng dan menggerakkan warga sekolah secara bersepadu untuk memajukan sekolah dan meningkatkan kualiti pengajaran dan pembelajaran ke arah kemenjadian sekolah cemerlang.

1.9.4 Organisasi Sekolah

Organisasi sekolah adalah satu struktur atau susunan hierarki ahli-ahli dalam pentadbiran sesebuah sekolah. Ketua organisasi adalah Pengetua atau Guru Besar.

Setiap ahli dalam organisasi itu mempunyai jawatan dan tanggungjawab tertentu seperti yang diamanahkan. Bagi memastikan keberkesanan organisasi sesebuah sekolah, pengisian jawatan dalam organisasi sekolah tersebut perlu mengambil kira potensi dan keperluan staf, kemudahan sumber dalaman dan memanfaatkan sumber luaran supaya sekolah dapat berfungsi dengan cekap dan berkesan.

Pengurusan sumber manusia yang berkesan dapat meningkatkan kualiti kerja warga sekolah. Kemudahan prasarana disediakan bagi memastikan keselesaan dan keselamatan warga sekolah. Pengurusan kewangan dan aset alih kerajaan diuruskan dengan cemerlang dan berkesan agar setiap perbelanjaan memberi pulangan yang optimum.

Data dan maklumat diurus secara sistematik agar mudah untuk diakses dan dimanfaatkan. Penyediaan sumber pendidikan dan Teknologi Maklumat dan Komunikasi (TMK) yang baik dapat memberi sokongan dan meningkatkan kualiti pembelajaran.

Pihak sekolah perlu sentiasa berusaha mewujudkan persekitaran dan suasana yang kondusif bagi memastikan kesejahteraan warga sekolah dalam melaksanakan tanggungjawab. Oleh itu, organisasi sekolah sesuatu yang amat penting bagi memastikan semua ahli dalam organisasi itu dapat memainkan peranan dan tanggungjawab dengan berkesan.

Kurikulum mengandungi strategi untuk mencapai matlamat yang dikehendaki, yang berbentuk pelan atau rancangan untuk tindakan atau satu dokumen bertulis (Ornstein dan Hankins, 1993). Sementara Mohd Daud (1995) menyatakan kurikulum adalah unsur budaya atau ilmu pengetahuan untuk memandu guru mengajar kumpulan murid tertentu. Dalam kurikulum juga terkandung dokumen rancangan pengajaran dan pembelajaran yang mempunyai objektif psikomotor, afektif dan kognitif bagi sesuatu subjek.

Kurikulum merupakan skop dan isi kandungan sesuatu mata pelajaran di institusi pendidikan seperti sekolah dan universiti yang mencakupi pembelajaran sama ada di dalam mahupun di luar bilik darjah. Ia menjadi pilihan masyarakat untuk

diwariskan kepada generasi yang seterusnya, kerana ia merupakan satu rancangan pendidikan yang mengandungi segala ilmu pengetahuan, kemahiran, nilai dan norma serta unsur kebudayaan dan kepercayaan yang amat berguna. Lazimnya, ia ditentukan oleh Kementerian Pendidikan negara masing-masing tetapi guru juga memainkan peranan dalam menentukan kurikulum mata pelajaran yang diajarnya (Zainal Ariffin, 2015). Dalam kajian ini, kurikulum merujuk kepada ilmu pengetahuan yang diperoleh oleh murid-murid semasa mereka berada di sekolah tertentu.

1.9.6 Kokurikulum

Kokurikulum merupakan kegiatan yang dirancang, selain daripada kurikulum yang merupakan proses pengajaran dan pembelajaran di dalam bilik darjah. Dengan andaian bahawa murid-murid tidak mendapat pengalaman tertentu di bilik darjah, maka aktiviti kokurikulum dapat menyediakan pelbagai pengetahuan dan pengalaman untuk perkembangan mental, bakat, jasmani, rohani dan pembentukan nilai-nilai estetika serta sosial yang positif.

Kokurikulum juga dapat memberi murid peluang untuk menambah, mengukuh dan mengamalkan kemahiran dan nilai-nilai yang dipelajari di dalam bilik darjah. Aktiviti kokurikulum adalah sebahagian daripada kurikulum sekolah, dan setiap murid harus melibatkan diri. Aktiviti ini boleh dijalankan di dalam dan di luar bilik darjah berdasarkan kesesuaian sesuatu aktiviti.

1.9.7 Hal Ehwal Murid

Hal Ehwal Murid (HEM) merupakan satu unit di institusi pendidikan yang bertanggungjawab mengendalikan kebajikan murid-murid sekolah. HEM akan memastikan disiplin pelajar diurus dan ditangani dengan cekap dan berkesan bagi membentuk sikap dan perlakuan yang positif dalam kalangan murid-murid. HEM juga memastikan perkhidmatan bimbingan dan kaunseling berfungsi dengan sebaiknya untuk membantu dan membimbing murid dari segi akademik, kokurikulum, sahsiah dan kerjaya. Di samping itu, HEM bertanggungjawab memastikan segala perkhidmatan kebajikan, kesihatan dan keselamatan disediakan dan diselenggara dengan baik dan berkesan bagi memastikan kesejahteraan murid.

1.9.8 Pengajaran dan Pembelajaran

Pengajaran ialah sesuatu tugas dan aktiviti yang diusahakan bersama oleh guru dan muridnya. Pengajaran ini merupakan pelaksanaan aktiviti yang telah dirancang oleh guru dengan teliti dan tersusun menggunakan kaedah dan teknik mengajar yang relevan, membimbing serta mampu memberi galakan dalam proses pengajaran dan pembelajaran. Selain itu, ianya satu aktiviti yang terancang agar dapat memotivasikan murid supaya mengambil inisiatif untuk belajar demi memperoleh ilmu pengetahuan dan dapat menguasai kemahiran yang diperlukan.

Proses memperoleh ilmu pengetahuan atau kemahiran dinyatakan sebagai pembelajaran. Gagne (1985) menyatakan bahawa selain perubahan yang disebabkan

oleh proses pertumbuhan, perubahan tingkahlaku atau kebolehan seseorang yang dapat dikekalkan dianggap sebagai pembelajaran. Menurut Woolfolk (1980) pula, perubahan dalaman seseorang yang membentuk perkaitan yang baharu atau potensi yang menghasilkan tindak balas yang baharu, adalah dianggap sebagai pembelajaran.

1.9.9 Kemenjadian Murid

Kemenjadian murid diertikan sebagai murid yang mencapai standard atau objektif pendidikan di sekolah, iaitu berilmu, berketrampilan, berakhlak mulia, bertanggungjawab dan berkeupayaan mencapai kesejahteraan diri.

yang tinggi dalam bidang ilmu dan teknologi baharu supaya mereka dapat bersaing dan menyesuaikan diri dengan kehendak semasa, agar memberi faedah kepada diri dan masyarakat.

Mereka mempunyai nilai keyakinan diri yang tinggi dan ini membolehkan mereka berani untuk melaksanakan sesuatu tugas dengan penuh keyakinan dan tidak gentar dalam menghadapi sebarang cabaran. Pendedahan terhadap warisan sejarah supaya mereka memahami dan menghargai warisan sejarah bangsa dan sosiobudaya setempat negara. Murid-murid dapat memperlihatkan kemantapan nilai serta semangat patriotisme agar mereka sedar akan tanggungjawab dan peranannya dalam masyarakat dan agama.

Mereka mempunyai kesihatan yang baik serta memperlihatkan kemahiran membangunkan diri untuk masa hadapan. Mereka mampu menunjukkan kesyukuran, rasa pasrah, redha terhadap qadak dan qada yang diiringi dengan daya usaha dan ikhtiar yang berterusan. Di samping itu, mereka berupaya berfikir tentang diri sendiri dan hubungannya dengan keluarga, persekitaran, alam fizikal, kejadian alam dan Tuhan.

1.9.10 Penarafan

Penarafan merupakan salah satu langkah Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) untuk membudayakan penambaikbaikan kualiti berterusan yang melengkap jaminan kualiti standard yang telah ditetapkan.

Penarafan Bintang (*Star Rating*) Agensi Sektor Awam merupakan salah satu mekanisme pengukuran budaya kecemerlangan dalam Perkhidmatan Awam. Ini bertujuan untuk menilai dan mengukur prestasi Agensi-agensi Kerajaan bagi memastikan penyampaian perkhidmatan Sektor Awam berada pada tahap yang cemerlang. Selain itu, ianya juga memberi pengiktirafan kepada agensi-agensi yang telah menunjukkan tahap tadbir urus yang terbaik serta sentiasa meningkatkan kualiti perkhidmatan yang unggul, dengan memberi publisiti yang meluas mengenai dasar, strategi, pengurusan kualiti serta amalan terbaik yang telah membawa kejayaan kepada organisasi. Ini akan menggalakkan persaingan sihat dalam kalangan Agensi Sektor Awam dalam mengamalkan pengurusan organisasi dan penyampaian perkhidmatan yang lebih berkesan.

1.9.11 Penaksiran

Penaksiran adalah satu cara membuat pengukuran bagi menentukan peringkat pencapaian dan kedudukan berbanding dengan orang lain. Dalam kajian ini, penaksiran merupakan satu proses membuat perbandingan pencapaian dan kedudukan di antara sekolah. Kecemerlangan ditaksir dengan menggunakan instrumen penilaian yang seragam.

1.9.12 Pengurusan Penaksiran dan Penarafan

Pengurusan penaksiran dan penarafan merupakan satu kaedah pengukuran yang menggunakan sesuatu indikator bagi mengukur tahap pencapaian sesuatu perkara. Dalam konteks kajian ini, pengurusan penaksiran dan penarafan ini adalah satu cara Kementerian Pendidikan Malaysia menilai dan menentukan tahap pencapaian sesebuah sekolah.

1.9.13 Kecemerlangan

Kecemerlangan mengikut takrifan kajian adalah memenuhi keperluan pelanggan, memberikan perkhidmatan yang berkesan dan pencapaian jauh melebihi tahap minima yang telah ditetapkan oleh jabatan atau kementerian dalam kriteria-kriteria tertentu.

1.9.14 Sekolah

Sekolah adalah tempat untuk murid memperoleh pendidikan secara formal. Sekolah boleh dimaksudkan sebagai institusi tempat belajar dan mengajar berdasarkan format yang ditetapkan oleh sesebuah negara.

1.9.15 Luar Bandar

Kawasan yang mundur dan ketinggalan dari segi kemajuan berbanding kawasan bandar dikenal pasti sebagai kawasan luar bandar, selain dikenali sebagai kawasan yang serba kekurangan dan tidak lengkap dalam aspek infostruktur dan infrastuktur, sehingga menyebabkan penduduk luar bandar kurang menerima arus permodenan seperti mana yang dialami oleh penduduk bandar.

1.9.16 Sekolah Menengah Luar Bandar

Sekolah menengah luar bandar didefinisikan sebagai sekolah yang berada di kawasan kampung, kawasan pedalaman yang lebih mundur dari segi teknologi, tahap kehidupan, tahap pendidikan, sistem perhubungan, tahap ekonomi dan lain-lain. Sekolah menengah luar bandar adalah sekolah yang mempunyai prasarana yang jauh lebih rendah berbanding sekolah-sekolah di kawasan bandar.

1.9.17 Sekolah Cemerlang

Sekolah cemerlang adalah sekolah yang mampu menonjolkan prestasi akademik pelajarnya, iaitu daripada prestasi akademik yang rendah kepada prestasi akademik yang lebih tinggi. Mengikut Hussein Mahmood (1993), sekolah yang cemerlang merupakan sekolah yang mampu melonjakkan pencapaian akademik yang tinggi, kurang menghadapi masalah disiplin dan memperoleh kepercayaan dalam kalangan masyarakat setempat, di samping guru-gurunya mempunyai kepuasan bekerja. Ini bermakna sekolah cemerlang bukanlah hanya sebuah sekolah yang *established* atau sekolah primer.

1.10 Kepentingan Kajian

Bagi menentukan sesebuah organisasi yang benar-benar berkesan, setiap sektor dalam organisasi itu perlu bekerjasama dengan baik. Setiap bahagian, kegiatan dan sumber tenaga dalam organisasi itu memberi kesan. Kesilapan terus bertambah dengan kegagalan memenuhi keperluan dalam satu bidang atau bahagian sehingga mewujudkan masalah di tempat lain (Oakland, 2007). Dalam organisasi sekolah, keperluan penilaian penaksiran dan indikator penarafan yang tepat dan berkesan adalah amat perlu. Adanya pengurusan yang terbaik, setiap kesilapan dan masalah yang wujud dapat dikesan awal. Ini membolehkan pihak pengurusan bertindak cepat dengan membuat penambahbaikan agar segala kepincangan dan kekurangan itu dapat diatasi dengan segera.

Dalam kajian ini, kita menilai setiap aspek berdasarkan data yang diperoleh daripada pihak guru sekolah itu sendiri. Cara ini dapat membantu kita untuk mengetahui tahap sebenar keupayaan di sekolah menengah luar bandar dalam menempatkan diri supaya setanding dengan sekolah-sekolah yang berada di bandar. Maklumat berhubung dapatan kajian ini dapat disalurkan kepada pihak-pihak yang terlibat dengan penilaian penarafan kecemerlangan sekolah, sama ada di peringkat Pejabat Pendidikan Daerah (PPD), peringkat Jabatan Pendidikan Negeri (JPN), dan peringkat Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM), agar definisi kecemerlangan sekolah lebih relevan berdasarkan kepada penilaian yang spesifik dengan mengambil kira tahap keupayaan sebenar setiap sekolah yang dinilai. Maklumat daripada dapatan kajian ini mampu membantu pihak-pihak yang terlibat menambahbaik indikator penarafan yang digunakan dan mengambil kira keadaan sebenar sesebuah sekolah.

Hasil daripada kajian ini dapat memberi gambaran sebenar berkaitan kecemerlangan sekolah. Kecemerlangan mungkin bukan hanya melihat perbandingan antara sekolah tetapi mungkin juga perlu menilai kemajuan sebenar sesebuah sekolah berdasarkan peningkatan semasa daripada pelbagai aspek. Cara ini dapat membantu pentadbir-pentadbir sekolah dalam merancang pelan strategik pembangunan kemajuan sekolah supaya sentiasa peka dengan faktor-faktor kekuatan dan kelemahan yang telah sedia ada di sekolah. Perancangan strategik sekolah lebih berkesan dan memberi impak kepada proses penambahbaikan berterusan di sekolah berkenaan.

Selain itu, kajian ini juga diharap dapat memberi maklumat kepada ibu bapa dan masyarakat setempat berkaitan sumbangan dan penglibatan mereka dalam menjayakan agenda kecemerlangan pendidikan. Maklumat ini dapat memberi

kesedaran kepada ibu bapa dan masyarakat, bahawa mereka juga berperanan penting dalam membantu merealisasikan usaha kerajaan yang ingin melahirkan modal insan yang berkualiti. Melalui kajian ini juga diharapkan budaya dan cara pemikiran masyarakat selari dengan kehendak pendidikan negara supaya setiap agenda yang dirancang mendapat sambutan dan kerjasama daripada semua pihak.

Pihak sekolah dapat berganding bahu dengan Persatuan Ibu bapa dan Guru (PIBG) dalam membantu kecemerlangan sekolah. PIBG boleh membantu meningkatkan pemahaman tentang kecemerlangan sekolah, di samping meningkatkan kerjasama antara pihak sekolah dengan ibu bapa. Kerjasama yang erat memudahkan penyampaian maklumat pendidikan kepada pihak ibu bapa. Perubahan yang berlaku dalam pengurusan pendidikan mudah diterima oleh ibu bapa. Pihak PIBG juga berperanan penting dalam menentukan polisi dan budaya di sekolah. Polisi dan budaya sekolah merupakan faktor penting dalam menentukan kecemerlangan. Oleh itu, dalam kajian ini penyelidik menilai kepentingan faktor iklim sekolah dalam indikator penarafan, untuk menentukan kecemerlangan sekolah menengah luar bandar.

Persekitaran luar bandar kurang mendapat kemudahan-kemudahan untuk mengakses maklumat, bagi meningkatkan kemajuan dalam pendidikan, misalnya kurangnya pusat-pusat internet dan pusat tuisyen, yang merupakan cara untuk membantu meningkatkan prestasi murid di sekolah. Murid-murid yang berkemampuan untuk menghadiri tuisyen boleh membincangkan masalah-masalah pembelajaran mereka dan tidak bergantung kepada pengajaran guru di dalam bilik kelas sahaja. Bagi sekolah menengah luar bandar, mereka tidak dapat berbuat demikian

disebabkan tiada kemudahan-kemudahan yang disediakan di sekitar mereka. Maka, dalam kajian ini, penyelidik juga menentukan sama ada faktor ini perlu diambil kira dalam penarafan kecemerlangan sekolah menengah luar bandar.

Faktor sosioekonomi murid juga mempengaruhi tahap kemenjadian seseorang murid di sekolah. Keadaan keupayaan ekonomi dan juga corak sereta budaya masyarakat memainkan peranan yang penting terhadap pandangan mereka berkaitan kepentingan pendidikan. Pelajar yang berada pada sosioekonomi yang tidak mementingkan pendidikan terpengaruh cara pemikiran mereka terhadap keperluan pendidikan dalam kehidupannya. Bagi pelajar di sekolah menengah luar bandar, majoriti mereka datang daripada keluarga yang mempunyai tahap pendidikan rendah. Ibu bapa yang berpendapatan rendah juga mungkin menghadapi masalah serta kurang berkemampuan untuk menghantar anak-anak mereka ke pusat tuisyen. Dalam penilaian penarafan kecemerlangan sekolah, perkara ini mungkin kurang diambil perhatian. Oleh itu, dalam kajian ini, penyelidik menilai sejauh mana faktor ini perlu diserapkan dan diambil kira dalam penilaian kecemerlangan bagi kategori sekolah menengah luar bandar.

Salah satu usaha dalam Pelan Hala Tuju Program Transformasi Kerajaan iaitu mempertingkatkan pencapaian pelajar. Adakah kaedah penilaian penaksiran dan indikator yang digunakan dapat menilai tahap kemenjadian murid di sekolah-sekolah menengah luar bandar? Adakah kemenjadian murid itu hanya dinilai berdasarkan jumlah pelajar yang cemerlang pada peperiksaan akhir tanpa mengira status atau tahap kecemerlangan akademik pelajar tersebut sebelumnya? Keadaan ini boleh menjadi persoalan jika penilaian kemenjadian murid hanya berdasarkan kepada

peratusan pelajar yang cemerlang sahaja, tanpa mengira kemajuan individu murid tersebut.

Hasil daripada kajian ini diharapkan dapat dijadikan makluman dan panduan untuk proses penambahbaikan instrumen penaksiran dan penilaian sekolah, supaya dapat menggambarkan keadaan yang sebenar dalam sistem pendidikan di kawasan luar bandar.

1.11 Rasional Kajian

Kajian ini dijalankan untuk menentukan kaedah penilaian kecemerlangan sekolah yang lebih sesuai dan berkesan terhadap penarafan kecemerlangan sekolah menengah kebangsaan di luar bandar. Penilaian kecemerlangan harus dapat menilai secara lebih realistik dengan mengambil kira semua aspek berdasarkan kemampuan sebenar sekolah menengah kebangsaan di luar bandar. Kecemerlangan sekolah perlu mempunyai komponen-komponen yang mampu menterjemahkan elemen-elemen kecemerlangan tersebut. Nilai teras kecemerlangan perlu dikenal pasti supaya indikator yang digunakan dalam penarafan kecemerlangan dapat memastikan standard kecemerlangan berupaya menterjemahkan aspirasi pendidikan negara.

Dengan merungkai indikator dalam SKPM, kajian ini dapat menentukan elemen-elemen yang menjadi faktor utama sekolah menengah luar bandar tidak dapat memenuhi standard sekolah cemerlang. Dapatan ini dapat memberi kesedaran kepada pihak-pihak yang berwajib, untuk mengambil tindakan penambahbaikan dan

menyediakan langkah-langkah penyelesaian yang sesuai untuk menangani masalah tersebut.

Kajian ini juga dapat menentukan kesesuaian wajaran indikator yang digunakan oleh KPM berdasarkan persepsi guru. Guru-guru di sekolah adalah kumpulan pelaksana, persepsi mereka adalah amat penting kerana mereka lebih memahami keadaan sebenar yang berlaku di sekolah. Kajian ini menunjukkan bahawa wajaran penilaian kecemerlangan berdasarkan GPS tidak dapat menggambarkan kemajuan sebenar pelajar. Penilaian kecemerlangan perlu menggambarkan peningkatan prestasi secara individu dan kejayaan sesuatu aktiviti ataupun program yang dilaksanakan oleh pihak sekolah, yang memperkasakan tahap kemenjadian pelajar. Pengiktirafan kejayaan pihak sekolah dalam menjayakan sesuatu program kementerian atau jabatan adalah sangat perlu. Pihak sekolah dan guru-guru perlu mendapat motivasi yang berpatutan agar dapat mengekalkan komitmen kerja dan sentiasa berusaha untuk memantapkan tadbir urus dalam organisasi dan sistem penyampaian pengajaran dan pembelajaran yang lebih berkesan (Rosmah & Muhammad Faizal, 2013).

Kajian ini juga menjelaskan konsep sebenar kemenjadian murid berdasarkan konsep melahirkan modal insan yang seimbang dari segi intelek, rohani, emosi, jasmani dan sosial. Konsep ini dapat membantu menilai kemenjadian murid bukan hanya berdasarkan GPS sekolah dalam peperiksaan awam dan GPS sekolah dalam kokurikulum, seperti yang ditekankan dalam indikator penilaian kecemerlangan yang digunakan pada masa ini. Maszlee Malik (2019) sebagai mantan Menteri Pendidikan, pernah menyarankan agar guru-guru bukan sahaja memastikan pelajar dapat

menjawab soalan peperiksaan dengan cemerlang, tetapi perlu juga memastikan perkembangan pelajar yang seimbang dalam semua aspek. Beliau juga menyatakan sekolah yang cemerlang dan berkesan ialah sekolah yang mampu melahirkan pelajar yang bijak dan mempunyai sahsiah serta berdisiplin. Ini menggambarkan bahawa kecemerlangan bukan hanya terhadap akademik dan penglibatan kokurikulum, tetapi harus dilihat secara menyeluruh merangkumi semua aspek pembangunan manusia.

Kejayaan sesebuah sekolah tidak hanya bergantung kepada keupayaan dan usaha yang dilakukan pihak sekolah semata-mata. Kajian ini mendapati bahawa faktor-faktor luaran memainkan peranan yang amat penting dan mempunyai pengaruh yang sangat kuat terhadap kecemerlangan sekolah. Faktor sosiekonomi ibu bapa memainkan peranan yang amat penting. Zahir (2015), mendapati bahawa faktor sosioekonomi khususnya tahap pendidikan dan pendapatan ibu bapa dilihat mempunyai perkaitan dalam mempengaruhi sikap pelajar, seperti aspirasi, motivasi, semangat sendiri dan penyertaan pelajar dalam bidang kokurikulum di sekolah. Norhaida, Muhd Firdaus, Nor Rosmawati, Farah dan Haliyana (2015) dalam kajian mereka menyatakan bahawa dorongan dan galakan ibu bapa dapat memupuk keupayaan pelajar untuk berjaya.

Faktor kemudahan infrastruktur seperti kemudahan capaian internet yang laju, perpustakaan awam yang baik, yang dapat menyediakan kemudahan rujukan, kedai-kedai buku yang mampu menyediakan bahan-bahan pendidikan adalah amat penting dalam membantu kecemerlangan pelajar dalam akademik. Kemudahan awam seperti padang sukan, gelanggang permainan yang lengkap mampu meningkatkan potensi pelajar dalam kokurikulum. Masalah kemudahan internet yang lemah di kawasan luar

bandar menyebabkan aktiviti pembelajaran bermakna tidak dapat dilaksanakan. Kajian oleh Mohd. Nazri, Mohamad Muhidin, Aniza, Norlidah dan Saedah (2014), mendapati bahawa media interaktif dan pembangunan bahan dalam talian seperti *Family Place*, *Home School Frontier*, *Malaysian Home Educator Network-Malhen*, dan *Learning Beyond Schooling*, antara program yang efektif, dan hasil pembelajaran dapat dioptimumkan. Kemudahan seperti ini tidak dapat diperoleh di luar bandar dan keadaan ini amat merugikan.

Faktor kewangan sekolah juga memainkan peranan yang sangat penting. Sumber kewangan dapat menentukan keupayaan sesebuah sekolah untuk menganjurkan pelbagai aktiviti kecemerlangan pelajar dan menghantar pelajar menyertai pelbagai pertandingan kokurikulum. Pihak sekolah juga perlukan sumber kewangan untuk mengadakan program kesedaran ibu bapa. Aktiviti kesedaran ibu bapa sangat perlu supaya ibu bapa pelajar sedar akan tanggungjawab mereka serta dapat memberi kerjasama dan membantu menjayakan pelbagai program untuk pelajar. Sumber kewangan yang cukup juga perlu untuk menjayakan program peningkatan profesional terhadap guru-guru dan kakitangan sekolah. Wexley dan Latham (2002), menjelaskan bahawa latihan dapat meningkatkan tahap kesedaran, kemahiran dan motivasi setiap individu terhadap pekerjaan yang mereka lakukan. Guru yang komited akan menunjukkan sikap yang bangga terhadap sekolahnya, mempunyai kecenderungan untuk bekerja bersungguh-sungguh dan amat berminat untuk memajukan sekolahnya (Mart, 2013). Pihak sekolah juga perlu menyediakan kemudahan untuk guru-guru menjayakan proses pengajaran dan pembelajaran yang sesuai dengan pendidikan masa kini. Di negara lain seperti di Alberta, pelajar dan guru boleh menggunakan video konferen (*video conferencing*), papan interaktif

(interactive whiteboards) dan komputer, dan pelbagai sumber pendidikan yang dapat membantu meningkatkan pencapaian pelajar (Alberta's School System, 2019).

Faktor prasarana pendidikan juga antara faktor yang memberi kesan terhadap kecemerlangan sekolah. Kemudahan fizikal sekolah seperti bilik darjah, bangunan sekolah, padang sekolah, tempat-tempat melaksanakan aktiviti kokurikulum adalah amat signifikan dengan kecemerlangan sekolah. Kajian ini dapat menentukan tahap hubungan faktor ini terhadap kecemerlangan sekolah. Zakariya dan Bamidele (2015), dalam kajian mereka telah mendapati bahawa asas prasarana pembelajaran yang lemah merupakan punca utama kepada penguasaan yang lemah dan sederhana dalam matematik. Ini menjelaskan bahawa faktor prasarana pendidikan perlu dinilai dan dianalisis dalam menentukan tahap kecemerlangan sekolah.

1.12 Batasan Kajian

Kajian ini hanya dijalankan di sekolah-sekolah menengah kebangsaan kategori luar bandar di Sarawak. Responden untuk kajian ini adalah terdiri daripada guru-guru yang sedang mengajar di sekolah kajian. Tumpuan kajian adalah kepada dua bahagian, iaitu penilaian kecemerlangan sekolah dan wajaran atau indikator yang sesuai bagi penarafan kecemerlangan sekolah di luar bandar.

Kajian ini dijalankan untuk menilai penaksiran dan indikator yang digunakan pada masa ini, dalam menentukan kecemerlangan sesebuah sekolah. Setakat ini, penilaian untuk penarafan kecemerlangan sekolah menggunakan satu indikator yang

seragam untuk semua jenis sekolah. Dalam kajian ini, penyelidik cuba untuk menilai semula penaksiran kecemerlangan dan juga indikator-indikator yang digunakan agar lebih relevan untuk sesebuah sekolah berdasarkan kemampuan sebenar sekolah berkenaan. Cara ini boleh membantu sesebuah sekolah itu untuk membuat penambahbaikan secara berterusan dengan acuannya sendiri, bagi memaksimumkan potensi sebenar sekolah itu.

1.13 Rumusan

Sekolah merupakan sebuah organisasi yang dipertanggungjawabkan untuk melahirkan modal insan yang menentukan kesinambungan kecemerlangan sesebuah negara.

Penilaian keberkesanan sesebuah sekolah adalah sesuatu yang amat penting. Penilaian bukan sahaja untuk menentukan kedudukan sesebuah sekolah berbanding dengan sekolah-sekolah yang lain, malah penilaian yang berkesan dapat membantu pihak sekolah untuk merangka dan melaksanakan aktiviti-aktiviti atau program yang mampu meningkatkan prestasi sekolah setiap masa. Penilaian ini dapat memberi maklum balas yang berkesan kepada pihak-pihak yang berkepentingan untuk mengambil tindakan yang sesuai bagi merealisasi visi dan misi sekolah.

Oleh itu, adalah amat penting untuk kita merangka satu sistem penilaian yang lebih pratikal terhadap sesuatu sekolah dengan mengambil kira pelbagai aspek bergantung kepada kemampuan sekolah berkenaan. Jika setiap perkembangan yang positif dapat dinilai dan diberi perhatian dan penghargaan, maka kecemerlangan itu akan memberi makna yang lebih besar terhadap sistem pendidikan di negara ini.

Kakitangan sekolah juga dapat menilai dengan jelas kekuatan dan kelemahan diri. Cara ini dapat digunakan oleh pihak sekolah untuk merangka perancangan pelan strategik sekolah bagi memastikan kecemerlangan yang berterusan.

